

ISSN: 2630-0478

INTERDISCIPLINARY SOCIAL SCIENCES AND COMMUNICATION JOURNAL

วารสาร

สหวิทยาการสังคมศาสตร์ และการสื่อสาร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2562)

วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร

INTERDISCIPLINARY SOCIAL SCIENCES AND COMMUNICATION JOURNAL

วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร :

INTERDISCIPLINARY SOCIAL SCIENCES AND COMMUNICATION JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562

ISSN : 2630-0478

วัตถุประสงค์ : เพื่อรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการของคณาจารย์ นักศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาตลอดจนนักวิชาการทั่วไปในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง สาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาตำรวจศาสตร์ และสาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

วาระการตีพิมพ์ : ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

โดยบทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสารนั้นต้องผ่านการพิจารณาให้ความคิดเห็น รวมทั้งตรวจแก้ไขทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่ทราบชื่อผู้เขียนและผู้เขียนไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double Blind Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่กองบรรณาธิการวารสารฯ คัดสรรก่อนลงพิมพ์ อย่างน้อย 2 ท่าน

ที่ปรึกษา :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไวกุณธ์ ทองอร่าม

รองศาสตราจารย์พพนธ์ สุทธิวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ คังคะศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชาวุฒิ วานิชสรรพ

อาจารย์ ดร.บวรสรรค์ เจียดำรง

อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รักษาราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณาธิการ :

อาจารย์เหมือนฝัน คงสมแสง

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน :

รองศาสตราจารย์อภิวรรณ ศิรินันทนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ วรรณประภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมเนศวร ทะกอง
อาจารย์สมพงษ์ เล้งมณีย์
อาจารย์สันดุสิตธี บริรักษ์ตระกูล

เจ้าหน้าที่ :

นางสาวพิมณภัทร์ เมธาชัยศิษฐ์
นางสาวดารุณี พละการ

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก :

พลอากาศเอก ศักดา สุจริตธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ชันธไชย
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา ภัทรานุกรม
รองศาสตราจารย์ ดร.สมพล พุ่งหว่า
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภัญญา บุรณเดชาชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา เหลียวตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ขุนศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ บัวเพื่อน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาถพี ชัยมงคล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ศักดิ์ ทิตาภาคย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติกร ภารปฐมกุล
นาวาอากาศเอก ดร.อัมพร เพ็ชรราช
พันตำรวจเอก กฤตธัช ชนะสิทธิ์
อาจารย์ ดร.กฤษณะ เชื้อชัยนาท
อาจารย์ ดร.กฤษดา เขียววัฒนสุข
อาจารย์ ดร.กังวาล ฟองแก้ว
อาจารย์ ดร.จำเนียร ชุณหโสภาค
อาจารย์ ดร.ดุขฎี นิลดำ
อาจารย์ ดร.วรวิทย์ พัฒนาอิทธิกุล
อาจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย
ดร.มนัสนันท์ พงษ์จิราณกุล

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นักวิชาการอิสระ กรุงเทพมหานคร
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอริก
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
กองวิเคราะห์และประเมินผล วิทยาลัยการทัพอากาศ
ตำรวจภูธรจังหวัดลพบุรี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
นักวิชาการอิสระด้านนิติศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ :

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตพัฒน์ เอี่ยมรินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.นงนุช วงษ์สุวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.นชกฤต วันตะเม็ล
รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิโรสถ
รองศาสตราจารย์ ดร.สรารุช อนันตชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุณเดชะชัย
รองศาสตราจารย์กิติมา สุรสนธิ

รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์
รองศาสตราจารย์บำรุง สุขพรรณ
รองศาสตราจารย์รุ่งน โคมลบุตร
รองศาสตราจารย์สุรีย์พร พานิชอัตรา
รองศาสตราจารย์อภิวรรณ ศิรินนทนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.ศิริพร นุชสำเนียง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยรัตน์ เจียมโมะชิด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา เหลียวตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ คังคะศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ขุนศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวงศ์ อุบาสี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณฐวัฒน์ พระงาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชาวุฒิ วานิชสรรพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ บัวเผื่อน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตกานต์ ดวงรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นักรบ เถียรอำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ลิ้ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ เย็นจะบก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ปัญญาบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ศักดิ์ ทิศาภาคย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิ์ บุญขุดิมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ นาทะพันธ์
พันตำรวจโท ดร.พิชิตล พันธุ์วัฒนา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
นักวิชาการอิสระด้านนิเทศศาสตร์
นนทบุรี
นักวิชาการอิสระด้านนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรวาล นิลอำรงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติมา สิงห์ธรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ญาณวัฒน์ พลอยเทศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย ศรีบุญโชติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภารดี พึ่งสำราญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังนชีวัต์ ตันติกุลวรา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมลเนศวร ทะกอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ วรรณประภา
อาจารย์ ดร.กฤษณะ เชื้อชัยนาท
อาจารย์ ดร.กังวาล พองแก้ว
อาจารย์ ดร.ชนัญสราร อรณพ ฌ อยู่ธยา
อาจารย์ ดร.ชนตติ ทินนาม
อาจารย์ ดร.ณภัทร วุฒธะพันธ์
อาจารย์ ดร.ณัฐชา อารังโชติ
อาจารย์ ดร.ดุขฎี นิลดำ
อาจารย์ ดร.ธาวีช ฌนอมจิตต์
อาจารย์ ดร.นันทกา สุธรรมประเสริฐ
อาจารย์ ดร.บวรสวรรค์ เจียดำรง
อาจารย์ ดร.พิรุฑธ โอธพันธ์
อาจารย์ ดร.มนต์ ฌอเจริญ
อาจารย์ ดร.มาโนช ฌุ่มเมืองปัก
อาจารย์ ดร.รมิดา กาญจนะวงศ์
อาจารย์ ดร.วรพนธ์ วัฒนธธ
อาจารย์ ดร.วรวิฑธ วัฒนธธิกุล
อาจารย์ ดร.วรรัตน์ วงศ์เกีย
อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี
อาจารย์ ดร.ศศิธร ฌูแก้ว
อาจารย์ ดร.สวส์ดีชัย ศรีพนมธนากร
อาจารย์ ดร.โสภัทร นาสวส์ดี
อาจารย์ ดร.อลงกรณ์ อินทรภษา
ดร.มนสนันท์ พจนจิรานุกุล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
วิทยาลัยเซาร์อีสท์บางกอก
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นักวิชาการอิสระด้านนิเทศศาสตร์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : 41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000

โทรศัพท์ : 0809500259, 0992579697

อีเมล : journalofcommarts@rbru.ac.th

เว็บไซต์ : www2.rbru.ac.th/department/journal/

www.tci-thaijo.org/index.php/ISSC

พิมพ์ที่ : บริษัท กิรติ การพิมพ์ จำกัด 83/73 ม.3 ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000

ออกแบบปก : อาจารย์สมพงษ์ เสงี่ยมณีย์

ราคา : 150 บาท

บทบรรณาธิการ

ก้าวเข้าสู่ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน พ.ศ. 2562) ของวารสารสหวิทยาการ สังคมศาสตร์และการสื่อสารที่ยังคงมุ่งมั่นที่จะเป็นคลังความรู้ในการรวบรวมและเผยแพร่ บทความวิชาการที่มีคุณภาพในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์ สาขาวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชา การจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง สาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาตำรวจศาสตร์ และสาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา จากนักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนบุคคลที่สนใจ

สำหรับฉบับนี้ประกอบไปด้วย 5 บทความ ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ เริ่มจาก บทความแรกมาจากฐานคิดทางวิชาการสื่อสารมวลชนเรื่อง “การวิเคราะห์สมณนามที่สื่อมวลชน ตั้งให้กับคนกีฬา” ถัดมาเป็นบทความวิจัยในบริบททางการศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของ นักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี” นอกจากการศึกษาในระบบอุดมศึกษา ในฉบับนี้ยังมีบทความ เรื่อง “การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง” ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเช่นกัน แต่เป็นในบริบทของการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เกิดขึ้นในชุมชน และอีกหนึ่งบทความที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาแต่เป็นการมองการศึกษาผ่านแนวคิดทางการสื่อสารการตลาดเรื่อง “กลยุทธ์ การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี” เพื่อชี้ให้เห็นถึง การนำกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดมาใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา สำหรับ เรื่องสุดท้าย คือ “อิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ” ซึ่งเป็นอีกหนึ่งบทความที่น่าสนใจ สำหรับรายละเอียดของแต่ละบทความสามารถติดตามอ่าน ได้ในบทความฉบับนี้

(ดร.บวรสรรค์ เจียดำรง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทความที่ 1	1
การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา : ทรงยศ บัวเผื่อน และนนทชา คัยนันท์	
บทความที่ 2	14
ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมเนศวร ทะกอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ วรรณประภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภารดี พึ่งสำราญ อาจารย์สมพงษ์ เล็กมณีย์ อาจารย์กาญจนา สมพันธ์ และอาจารย์สกล กิจจรี	
บทความที่ 3	33
การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง : ธนกร สิริสุคันธา นภาพรรณ เนตรประดิษฐ์ และพรนภา บุญนำมา	
บทความที่ 4	46
กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี : ญัฐยาน์ ถวิลวงษ์	
บทความที่ 5	60
อิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ : พันตำรวจโท ดร.พิชศาล พันธุ์วัฒนา	

การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา

THE ANALYSIS OF ATHLETES' NICKNAMES COINED BY MASS MEDIA

ทรงยศ บัวเฟื่อน¹ และนันทา คัยนันท์²Songyot Buaphuean³ and Nontacha Kaiyanun⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสมญานามของคนกีฬาที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน 2. วิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสมญานามคนกีฬาในปี พ.ศ. 2561 ที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน การศึกษาชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Document research) หนังสือพิมพ์รายวัน โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม 1 ชื่อฉบับ และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ 1 ชื่อฉบับ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ที่เลือกมาศึกษา คือ ไทยรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพที่เลือกมาศึกษา คือ ไทยโพสต์ ผลการศึกษาพบว่าสื่อมวลชนได้ตั้งสมญานามให้แก่คนกีฬา ในช่วงปี พ.ศ. 2561 จำนวน 11 คน แบ่งตามองค์ประกอบในการสร้างสมญานามได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ชื่อเล่น มี 1 สมญานาม คือ “เจ็บบอมแฉ” 2. พฤติกรรม มี 4 สมญานาม คือ “ฮีโร่ของชาวโลก” “ไซต์ไลน์ไม่อายใคร” “ปิดทองหลังเวที” และ “สังเวียนใหม่ไฉไลกว่าเดิม” 3. ลักษณะเฉพาะตัว มี 6 สมญานาม ได้แก่ “ก้านเหล็กร้อยล้าน” “IOC หลึงแรงแรงจริง” “ม้าคะนองก้องหัวหมาก” “ยกล้อผาดแซมป์” “ลีน้อยสอยรางวัล” และ “ยอดมวยไทยไร้พ่าย”

คำสำคัญ: สมญานาม, สื่อมวลชน, คนกีฬา

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมสื่อสารทางการเมือง ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, songyot_b@yahoo.com, 0818705773

²อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³Lecturer of Innovative Political Communication Program, Department of Communication Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, songyot_b@yahoo.com, 0818705773

⁴Lecturer of Thai program, Faculty of Humanity and Social Sciences, Burapha University.

Abstract

The study on “the Analysis of Athletes’ Nicknames Coined by Mass Media” aimed to 1. study sport people’s nicknames coined by daily newspapers, and 2. to study elements used in designation of the nicknames presented in 2018. This research is a qualitative study based on documentary research from daily newspapers. Simple random sampling method was used. One popular newspaper, Thairath, and one quality newspaper, Thaipost were selected. The study revealed that 11 athletes were nicknamed in 2018. Three elements used in naming the athletes consisted of the application of the athletes’ nicknames, the application of the athletes’ behaviors, and the application of the athletes’ unique characteristics. The application of the nicknames included one nickname which was “Jeab Jom Chae”. The application of the behaviors included four nicknames, “Hero Khong Chao Lok”, “Sideline Mai Eye Kai”, “Pid Tong Lung Wae Tee”, and “Sungwein Mai Chailai Kwaa Duem”. The application of the unique characteristics included six nicknames, “Kan Lek Roi Laan”, “IOC Ying Krang Guen Jing”, “Maa Kanong Gong Hua Mak”, “Yok Lor Pha-ngard Champ”, “Ling Noi Soi Rangwan”, and “Yod Muay Rai Pai”.

Keywords: Designation, Mass media, Athletes

ที่มาและความสำคัญ

ทรงยศ บัวเฟื่อน (2553) ระบุว่า สื่อมวลชนมีบทบาทนำเสนอข่าวสาร (To provide information) ให้กับคนในสังคม นอกจากบทบาทการนำเสนอข่าวสารแล้ว สื่อมวลชนยังมีบทบาทนำเสนอความคิดเห็น หรืออธิบายความหมายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ โดยการนำเสนอหน้าและเบื้องหลังของข่าวมานำเสนอต่อสาธารณชนในหลากหลายแง่มุม การนำเสนอในรูปแบบแง่มุม ที่หลากหลายจึงเป็นการให้ความรู้ และให้ความบันเทิงรื่นเริงใจแก่ผู้ติดตามข่าวสาร ทั้งยังช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดให้กับประชาชนที่เผชิญกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ต้องเร่งรีบ บิบบันการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายของสื่อมวลชนจึงมีส่วนในการดึงดูดให้ผู้รับสารสนใจติดตามข่าวสาร

สื่อมวลชนใช้ภาษาในการสื่อสารไปยังสาธารณชนหลากหลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบข้อความ ภาพ การตูน เป็นต้น การใช้ภาษาของสื่อมวลชนที่พบเห็นมากประการหนึ่งคือการตั้ง “สมญานาม” ที่แสดงให้เห็นศิลปะการใช้ภาษาในการสื่อสารที่สื่อมวลชนสื่อไปยังประชาชน ทั้งนี้ ศิริพร ภักดีผาสุก (2549) ระบุว่า “สมญานาม” คือนามที่เป็นคำ วลี หรือข้อความที่ใช้เป็นชื่อเรียก หรืออ้างถึงบุคคล สิ่งของ ซึ่งไม่ใช่ชื่อจริง

ที่ผ่านมาสื่อมวลชนไทยตั้งสมญานามให้กับคนกีฬาอย่างต่อเนื่อง เป็นกลวิธีการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวที่สร้างความสนุกสนาน ผ่อนคลาย และเพิ่มความเข้าใจให้กับผู้ติดตามข่าวสาร อีกทั้งยังเป็นการหลีกเลี่ยงการกล่าวชื่อซ้ำกันหลายครั้งอีกด้วย สื่อมวลชนได้ตั้งสมญานามให้กับคนกีฬา โดยมักจะเลือกคนกีฬาที่โดดเด่นในแต่ละปีมาตั้งสมญานาม ด้วยการดึงเอาลักษณะเด่น และองค์ประกอบอื่น ๆ มาตั้งสมญานาม สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้นั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของนักกีฬาแต่ละคน เช่น สมรักษ์ คำสิงห์ ได้รับสมญานามว่า “โม้มตะ” อันเป็นลักษณะเด่นของสมรักษ์เมื่อเวลาที่นักข่าวสัมภาษณ์โดยมัก จะพูดว่า “ไม่ได้โม้” เป็นต้น

การตั้งสมญานามให้กับคนกีฬาจึงเป็นสีสันวาทีกรรมที่สื่อมวลชนเล่นกับภาษา โดยมีจุดประสงค์ เพื่อสร้างสีสันให้กับวงการกีฬา เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวในวงการกีฬาให้สาธารณชนได้รับรู้ในรูปแบบที่สนุกสนาน จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษาการตั้งสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬาในพุทธศักราช 2561 ผู้วิจัยจึงศึกษาจากการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอการตั้งสมญานามให้กับคนในแวดวงกีฬา บุคคลใดบ้าง และตั้งสมญานามว่าอย่างไร มีที่มาของสมญานามอย่างไร และแบ่งออกตามหมวดหมู่องค์ประกอบ การตั้งสมญานามอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมญานามของคนกีฬาในพุทธศักราช 2561 ที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสมญานามคนกีฬาในพุทธศักราช 2561 ที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

นิยามศัพท์

สมญานาม หมายถึง “ชื่อ” หรือ “ฉายา” ที่นักข่าวกีฬาตั้งให้แก่คนกีฬา โดยไม่ใช่คำเรียกอย่างเป็นทางการ และชื่อจริง นามสกุลจริงของบุคคลนั้น

สื่อมวลชน หมายถึง หนังสือพิมพ์ไทยรายวันที่นำเสนอสมญานามคนกีฬาในพุทธศักราช 2561 ไปยังสาธารณชน

คนกีฬา หมายถึง นักกีฬา และผู้บริหารสมาคมกีฬาแต่ละประเภท ในบทความวิจัยชิ้นนี้ ประกอบด้วย นักกีฬา ได้แก่ ศรีสะเกษ นครหลวงโปรโมชั่น เอเรีย จูซานากาล จาย อังศุสาธาวิทย์ ชนาธิป สงกระสินธุ์ และจตุคาม เพชรรุ้งเรือง ส่วนผู้บริหารสมาคมกีฬา ประกอบด้วย นายกสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย อดีตเลขาธิการสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมแบดมินตัน ประธานสโมสรจิ้งจอกสยาม เลสเตอร์ ซิตี้ ประธานเทคนิคสมาคมมวย ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนก๊ฬา” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 2 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ และไทยโพสต์ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาประเด็นการตั้งสมญานามของคนก๊ฬาในปีพุทธศักราช 2561 ที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน โดยดูว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานามให้กับบุคคลใดบ้าง และตั้งสมญานามว่าอย่างไร มีที่มาอย่างไร รวมทั้งสมญานามที่ตั้งให้นั้นอยู่ในหมวดหมู่องค์ประกอบใด

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

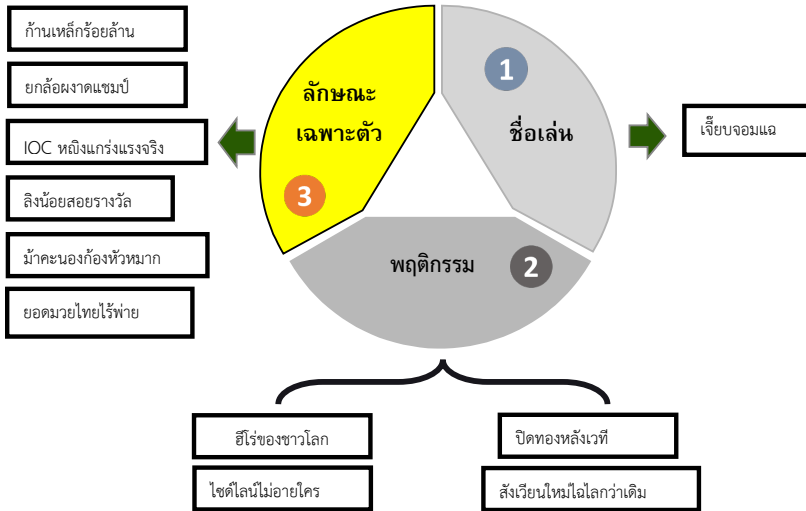
ในการวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนก๊ฬา” ผู้วิจัยมุ่งที่จะอธิบายที่มา และความหมายของสมญานามคนก๊ฬาเป็นหลัก โดยอาศัยทฤษฎีสัญวิทยา (Semiology) ของ O’Sullivan และคณะ (1983 อ้างถึงใน เนตรทราย มณีโชติ, 2544) ที่กล่าวไว้ว่า สัญวิทยาเป็นการศึกษาในเรื่องของสัญญาณ (Sign) รหัส (Code) และวัฒนธรรม (Culture) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นการสร้าง ความหมายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงอาศัยทฤษฎีภาพตัวแทน ของ Stuart Hall (1997 อ้างถึงใน เนตรทราย มณีโชติ, 2544) ที่กล่าวว่า ภาพตัวแทน (Representation) เป็นการสร้างความหมายให้กับบุคคลผ่านการใช้ภาษาโดยใช้สัญญาณที่อยู่ในรูปของภาษาสื่อสารไปยังบุคคลอื่น ซึ่งการใช้ภาษานั้น ได้สร้างความหมายบางประการให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสมญานามและการสื่อความหมาย โดยยึดเกณฑ์ หรือองค์ประกอบจากงานวิจัยของเนตรทราย มณีโชติ (2554) ที่ศึกษาสมญานามในข่าว และรายการก๊ฬาทางสื่อมวลชน มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสมญานามด้วย

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนก๊ฬา” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Document research) จากหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม (Quantitative newspaper) 1 ชื่อฉบับ และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Qualitative newspaper) 1 ชื่อฉบับ หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยมที่เลือกมาศึกษา ได้แก่ ไทยรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพที่เลือกมาศึกษา ได้แก่ ไทยโพสต์ ทั้งนี้ ใช้เกณฑ์องค์ประกอบในการสร้างสมญานามและการสื่อความหมายในการวิเคราะห์ตามแนวทางของ เนตรทราย มณีโชติ ประกอบด้วย การใช้ “ชื่อเล่น” การใช้ “พฤติกรรม” และการใช้ “ลักษณะเฉพาะตัว” ในการวิเคราะห์สมญานาม

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการตั้งสมญานามของคนกีฬา โดยใช้เกณฑ์องค์ประกอบในการสร้างสมญานาม และการสื่อความหมาย พบองค์ประกอบทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบที่สื่อมวลชนใช้ในการตั้งสมญานามคนกีฬา

จากภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบที่สื่อมวลชนใช้ในการตั้งสมญานาม แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ชื่อเล่น 2. พฤติกรรม และ 3. ลักษณะเฉพาะตัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อเล่น

การตั้งสมญานามคนกีฬาโดยใช้เกณฑ์องค์ประกอบ “ชื่อเล่น” หมายถึง การที่สื่อมวลชนดัดแปลง “ชื่อเล่น” ของคนกีฬามาตั้งเป็นสมญานาม

ผลการศึกษาพบ 1 สมญานาม ได้แก่ เจี๊ยบจอมแฉ ดังนี้

1.1 เจี๊ยบจอมแฉ

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอการตั้งสมญานาม “เจี๊ยบจอมแฉ” ให้แก่ พล.ต.ท.พิสิษฐ์ จุลติก หรือ “บิ๊กเจี๊ยบ อดีตเลขาธิการสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งนี้ในช่วงที่ พล.ต.ต. สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย พล.ต.ต.สมยศ ได้ปลด พล.ต.ท.พิสิษฐ์ ออกจากตำแหน่งเลขาธิการสมาคมฯ ทำให้ พล.ต.ท.พิสิษฐ์ ไม่พอใจและเปิดแถลงข่าวแฉพฤติกรรมของ พล.ต.ต.สมยศ ที่รับเงินเดือน 2 ตำแหน่ง ทั้งตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย และประธานบริษัทไทยลีกส์ จำกัด

เป็นเงินเดือน เดือนละ 1 ล้านบาท นอกจากนี้ พล.ต.ท.พิสันต์ ยังได้กล่าวถึงนายพาที ศุภพงค์ รองโฆษกสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย และนายเบนจามิน ต้น ประธานบริหารบริษัท ไทยลีกส์ จำกัด ที่นำกรรยาซึ่งไม่ได้ทำงานให้กับสมาคมมารับเงินเดือนแทนสามิ ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอด้วยความเป็นกลางว่าบุคคลทั้ง 2 คนซึ่งเป็นศิษย์แมนสำคัญของ พล.ต.อ.สมยศ คือ พาที ศุภพงค์ หรือ “โจ” รองโฆษกสมาคมฯ และเบนจามิน ต้น ซีอีโอ บริษัทไทยลีก ได้นำกรรยาซึ่งไม่ได้ทำงานให้สมาคมฯ มารับเงินเดือนแทนสามิ และยังเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสงสัยที่ พล.ต.อ.สมยศ เชิญทีมต่างชาติมาเตะกับทีมชาติไทยด้วยค่าใช้จ่ายที่แพงเกินจริง

2. พฤติกรรม

การให้สมญานามคนกีฬาโดยใช้เกณฑ์ “พฤติกรรม” หมายถึง การที่สื่อมวลชนหยิบยกการกระทำ หรือ เรื่องราวชีวิตของคนกีฬาที่เป็นที่รับรู้ จดจำ มาตั้งเป็นสมญานาม

ผลการศึกษาพบ 4 สมญานาม ได้แก่ 1. ฮีโร่ของชาวโลก 2. ไซต์ไลน์ไม่อายุใคร 3. ปิดทองหลังเวที และ 4. สังเวียนใหม่ไฉไลกว่าเดิม ดังต่อไปนี้

2.1 ฮีโร่ของชาวโลก

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนได้ตั้งสมญานาม “ฮีโร่ของชาวโลก” ให้แก่นายวิชัย ศรีวัฒนประภา ประธานกรรมการกลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์ จำกัด และประธานสโมสร จังจอกสยาม เลสเตอร์ ซิตี้ ทั้งนี้ที่มาของสมญานามมาจากการที่นายวิชัยประสบอุบัติเหตุเฮลิคอปเตอร์ตกที่ประเทศอังกฤษ ทำให้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ การเสียชีวิตของนายวิชัยทำให้แฟนบอลทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศร่วมน้ำวาลัย และพูดยกย่องนายวิชัยว่าเป็นบุคคลที่ทำความประโยชน์ให้กับวงการฟุตบอล ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอว่าเจ้าสัววิชัยได้รับการยกย่องและพูดถึงอย่างน่าชื่นชมและได้รับการแสดงความอาลัยรักจากผู้คนทั่วโลกอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน คนทั้งโลกยกให้เจ้าสัววิชัยและความสำเร็จของสโมสรเลสเตอร์ ซิตี้ เป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ที่ท้อแท้และสิ้นหวังที่มักจะนำปรากฏการณ์การคว้าแชมป์พรีเมียร์ลีกที่มีอัตราต่อรอง 5,000 ต่อ 1 แต่สโมสรเลสเตอร์ ซิตี้ก็สามารถคว้าชัยชนะมาได้ เจ้าสัววิชัยจึงจากไปแบบ “วีรบุรุษ” หรือ “ฮีโร่” ของคนทั้งโลก

2.2 ไซต์ไลน์ไม่อายุใคร

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ไซต์ไลน์ไม่อายุใคร” ให้แก่ พล.ต.ต.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง หรือ “บิ๊กอ๊อด” อดีตผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และนายกสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย คนที่ 17 ส่วนที่มาของสมญานามนี้มาจากในช่วงที่ พล.ต.ต. สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง นั่งบริหารสมาคมฟุตบอลในฐานะนายกสมาคมฯ กีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย ซึ่งในครั้งนั้นการเข้าร่วมแข่งขันของทีมฟุตบอลไทยตรอบทุกประเภท จึงถือว่าเป็นช่วงที่กีฬาฟุตบอลไทยตกต่ำมากที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ พล.ต.ต.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ถูกคนในสังคม

ใช้สื่อสังคม (Social media) วิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก ประกอบกับก่อนหน้านี้ พล.ต.ต.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ได้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่างานหลักของตนเองคือเล่นหุ้นและทำธุรกิจ ส่วนงานอาชีพตำรวจเป็นงานไซด์ไลน์ เป็นการให้สัมภาษณ์ขณะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ขณะที่ไทยโพสต์ก็กล่าวในทิศทางเดียวกัน และได้เปรียบเทียบกับตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาฟุตบอลว่า ขนาดเก้าอี้ใหญ่สุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังเป็นงานไซด์ไลน์ เก้าอี้นายกสมาคมกีฬาฟุตบอล ก็คงจะเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ไทยโพสต์ยังนำเสนอว่า พล.ต.อ.สมยศ เคยให้สัมภาษณ์ตอนทีมชาติไทย บุกไปแพ้ญี่ปุ่น 0-4 ในศึกฟุตบอลโลก 2018 รอบคัดเลือกโซนเอเชีย 12 ทีมสุดท้ายว่า “ผมอาย” แต่การตรอกรอบรองชนะเลิศฟุตบอลอาเซียน “เอ เอฟ เอฟ ซูซูกิ คัพ 2018” ทั้งโลกโซเชี่ยลและสื่อมวลชนพากันถามว่า “ไม่อายหรือ” ได้รับคำตอบว่า “ไม่อาย” ขอใช้เวลาอีก 20 ปีในการพัฒนาฟุตบอลไทย

2.3 ปิดทองหลังเวที

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐนำเสนอว่าสื่อมวลชนได้ตั้งสมญานาม “ปิดทองหลังเวที” ให้แก่นายสมชาย พูลสวัสดิ์ อดีตอธิบดีกรมสรรพสามิต และประธานเทคนิคสมาคมมวย ส่วนที่มาของสมญานามมาจากการที่ นายสมชาย พุ่มเทพลังกายและพลังใจให้กับกีฬามวยสากลอย่างเต็มที่ เห็นได้จากไม่ว่านักกีฬามวยสากลจะเดินทางไปแข่งขันชกมวยที่ใดก็ตาม จะเห็นนายสมชายในฐานะประธานเทคนิคสมาคมมวยเดินทางไปอยู่เคียงข้างนักมวยด้วยตลอดเวลา ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า นายสมชาย พูลสวัสดิ์ อดีตอธิบดีกรมสรรพสามิต ในฐานะประธานเทคนิคของสมาคมกีฬามวยฯเป็นคนที่เอาใจใส่นักมวยอย่างใกล้ชิดถึงขนาดนั่งปั้นข้าวเหนียวจิ้มลาบกินด้วยกัน คอยไล่ถามสารทุกข์สุกดิบเรื่องราวความเป็นอยู่ของนักมวยอยู่ตลอดเวลา คอยเติมเต็มในทุกสิ่งให้กับนักมวยอยู่ไม่ขาด ทั้งขวัญกำลังใจ กำลังทรัพย์ ไม่ว่าขาดเหลืออะไรหรือมีปัญหาส่วนตัวตรงไหนขอเพียงบอก ก็จะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือตลอด เพื่อหวังคลี่คลายปัญหาให้นักมวยในทุกเรื่องได้สบายใจจะได้ทุ่มเทกับการฝึกซ้อมอย่าง

2.4 สังเวียนใหม่ไฉไลกว่าเดิม

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนได้ตั้งสมญานาม “สังเวียนใหม่ไฉไลกว่าเดิม” ให้แก่ ศรีสะเกษ นครหลวงโปรโมชั่น หรือที่เรียกกันในการมวยสากลอาชีพว่า “เจ้าแหลม” นักมวยสากลอาชีพชื่อดังของเมืองไทย ที่มาของสมญานามมาจากการที่ศรีสะเกษได้ประกาศแยกทางกับอดีตแฟนสาวที่ชื่อ “เก๋” หรือ พัชรพรรณ กันหา เมื่อกลางปี พ.ศ. 2561 ถัดมาเพียง 2 เดือนเศษ ศรีสะเกษ ได้เปิดตัวแฟนใหม่ชื่อ “จำ” ชื่อจริงคือ พรพิมล สารแก้ว สาวสวยจากเมืองชุมพร จากนั้นทั้งคู่ได้เข้าพิธีวิวาห์เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ว่ากันว่าขณะนี้ความรักของทั้งคู่หวานชนิดที่เรียกว่า “น้ำตาลเรียกพี่” เพราะไม่ว่าจะไปทางไหนจะเห็นทั้งคู่เดินเคียงข้างกันจนทำให้หลายคนอิจฉาริษยาไปตาม ๆ กัน ประกอบกับศรีสะเกษซึ่งปัจจุบัน

รับราชการตำรวจใกล้จะได้ตติยศนายตำรวจสัญญาบัตรเร็ว ๆ นี้ ชีวิตคู่ของศรีสะเกษในวันนี้สดใสและไฉไลกว่าชีวิตเก่า ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า ศรีสะเกษนครหลวงโปรโมชัน มีชื่อจริงว่า “วิศศักดิ์ศิลป์ วงเอก” ขณะนี้เป็นตำรวจยศ “สิบตำรวจตรี” และเป็นแชมป์โลกมวยสากลขวัญใจชาวไทย หลังจากเลิกรักกับอดีตแฟนสาว “เจ้าแหลม” ก็เปิดตัวแฟนใหม่ชื่อ “น้องจำ” หรือ พรพิมล สารแก้ว เจ้าของสวนทุเรียน 60 ไร่ ในจังหวัดชุมพร จากนั้นทั้งคู่ได้ตัดสินใจเข้าประสูติวิฑูรย์เมื่อปลายปี พ.ศ. 2561 ซึ่งศรีสะเกษวางแผนว่าหลังจากวางมือจากการมวยแล้วจะทำหน้าที่เป็นตำรวจต่อไป ซึ่งใกล้เลื่อนยศเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร และจะพุ่มเทให้กับงานตำรวจ และการทำสวนทุเรียนอย่างเต็มที่

3. ลักษณะเฉพาะตัว

การให้สมญานามคนกีฬาโดยใช้เกณฑ์องค์ประกอบ “ลักษณะเฉพาะตัว” หมายถึง การที่สื่อมวลชนได้นำลักษณะทางกายภาพ และ/หรือความสามารถเฉพาะตัวที่โดดเด่นของคนกีฬามาตั้งเป็นสมญานาม

ผลการศึกษาพบ 6 สมญานาม ได้แก่ 1. ก้านเหล็กร้อยล้าน 2. IOC หญิงแกร่งแรงจริง 3. ม้าคะนองก้องหัวหมาก 4. ยกล้อผงดแชมป์ 5. ลิงน้อยสอยรางวัล และ 6. ยอดมวยไทยไร้พ่ายดังต่อไปนี้

3.1 ก้านเหล็กร้อยล้าน

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ก้านเหล็กร้อยล้าน” ให้แก่ เอรียา จุฑานุกาล หรือ “โปรเม” นักกอล์ฟสาวไทย เนื่องจากทำผลงานการแข่งขันในปี 2018 ได้ดีเยี่ยม ซึ่ง “โปรเม” ชนะเลิศการแข่งขัน “LPGA TOUR” 3 รายการ ทำให้ได้รับการจัดอันดับให้เป็นมือหนึ่งของโลกอีกครั้ง อีกทั้งยังสร้างประวัติศาสตร์ด้วยการเป็นนักกอล์ฟหญิงคนแรกของโลกที่ปิดฤดูกาลด้วยการกวาดรางวัลใหญ่ของ “LPGA TOUR” ได้ครบทุกรางวัล “โปรเม” สะสมเงินรางวัลจากการแข่งขันรายการต่าง ๆ ได้ 2,743,949 ดอลลาร์ คิดเป็นเงินไทยประมาณ 90.55 ล้านบาท เมื่อนำเงินจำนวนนี้รวมกับเงินโบนัสที่ได้จากการแข่งขันรายการอื่น เช่น รายการ “เรซ ทู ซีเอ็มอีโกลบ” (Race to CME Globe) และเงินที่ได้จากการที่สามารถติดอันดับท็อป 10 มากที่สุด เป็นเงิน 1.1 ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 36.3 ล้านบาท ทำให้ “โปรเม” มีรายได้จากอาชีพกอล์ฟกว่า 100 ล้านบาท ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่นำเสนอเพิ่มเติมว่า “โปรเม” หรือ เอรียา จุฑานุกาล เคยกวาดรางวัล “แอนนีก้า เมเจอร์ อวอร์ด” และ รางวัล “นักกอล์ฟยอดเยี่ยมแห่งปี” อีกทั้งยังกวาดรางวัล “แวร์์ โทรฟี” และตำแหน่งนักกอล์ฟทำเงินสูงสุดจนทาง “แอล พี จี เอ” ต้องมอบ “ไม้กวาด” ให้ “โปรเม” ถ่ายภาพประกอบถ้วยรางวัลทั้ง 6 เพื่อสื่อว่านักกอล์ฟบุคคลนี้สามารถกวาดรางวัลได้ทั้งหมด

3.2 IOC หญิงแกร่งจริง

จากการศึกษาพบว่าไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “IOC หญิงแกร่งจริง” ให้แก่คุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล นายกสมาคมแบดมินตัน คุณหญิงปัทมาได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการโอลิมปิกสากล หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ไอโอซีเมมเบอร์” (IOC MEMBER) ประจำประเทศไทย นับว่าเป็นไอโอซีเมมเบอร์หญิงคนแรกของประเทศไทย ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า ถึงแม้ว่าคุณหญิงปัทมาจะสวมหมวก 2 ใบ ในวงการกีฬา แต่ก็ยังปฏิบัติภารกิจทั้ง 2 ด้านได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง โดยเฉพาะการประสานงานกับ “ไอโอซี” ซึ่งแทบจะประชุมกันทุกเดือน โดยคุณหญิงปัทมามีบทบาทสำคัญในการเชิญ โธมัส บาค ประธานไอโอซี ให้มาเยือนประเทศไทย และมาเข้าพบ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 เพื่อหารือเรื่องแนวทางการพัฒนากีฬา รวมถึงการประสานงานให้เยาวชนทีม “หมู่บ้านอะคาเดมี่” ที่ติดในถ้ำหลวงฯ เดินทางไปร่วมชมการแข่งขันกีฬาเยาวชนโอลิมปิกเกมส์ 2018 ที่กรุงบัวโนสไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561

3.3 ม้าคนองก้องหัวหมาก

จากการศึกษาพบว่าไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ม้าคนองก้องหัวหมาก” ให้แก่ ก้องศักดิ์ ยอดมณี ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย (คนที่ 13) ก้องศักดิ์ได้รับเลือกจากคณะกรรมการสรรหาผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย หลังจากคณะกรรมการฯ ได้เรียกผู้สมัครทั้ง 9 คน มาสัมภาษณ์และให้แสดงวิสัยทัศน์การพัฒนากีฬาแห่งประเทศไทย คณะกรรมการฯ เห็นว่า ดร.ก้องศักดิ์ คลุกคลีอยู่กับวงการกีฬามายาวนาน เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปวงการกีฬาในประเทศไทยตามแบบฉบับของคนรุ่นใหม่ที่มีอายุเพียง 45 ปี เปรียบเสมือนม้าหนุ่มที่กำลังคึกคะนองอยู่ในทุ่งหัวหมาก ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า คณะกรรมการสรรหาผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยมีมติเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2561 เลือก ดร.ก้องศักดิ์ เป็นประมุขค่ายหัวหมากคนที่ 13 โดยที่ไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ถึงแม้ว่า ดร.ก้องศักดิ์ อาจไม่ค่อยมีประสบการณ์ด้านกีฬามาก่อนหน้านี้นัก แต่เป็นบุตรชายคนที่ 2 ของ ดร.สุวิทย์ ยอดมณี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับ คุณหญิงทรงสุดา ยอดมณี บุตรสาวจอมพลถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรี ดร.ก้องศักดิ์ เรียนจบนิติศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทุนจากธนาคารแห่งประเทศไทยไปเรียนต่อปริญญาโทด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยบริสตอล ประเทศอังกฤษ และจบปริญญาเอกสาขาการจัดการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เคยทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาแล้ว

3.4 ยกล้อผาดแชมป์

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ยกล้อผาดแชมป์”

ให้แก่ จาย อังศุธาสาวิทย์ หรือที่เรียกกันในวงการกีฬาว่า “ทีเจ” นักปั่นจักรยานทีมชาติไทย จายเป็นนักปั่นจักรยานลูกครึ่งไทย - ออสเตรเลีย ถือว่าเป็นนักปั่นรุ่นใหม่ของสมาคมกีฬาจักรยานไทย ที่ลงแข่งกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งแรก (ครั้งที่ 18) ก็คว้าเหรียญทองมาครองได้สำเร็จ โดยขี่จักรยาน ยกล้อเข้าเส้นชัยเฉือนชนะ อชิซุลฮาสนี อาวัง นักปั่นเจ้าภาพดีกรีเหรียญทองแดงโอลิมปิกเกมส์ 2016 และแชมป์โลก 2017 ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า “จาย” เป็นนักปั่นจักรยานที่เป็นความหวังใหม่ของสมาคมจักรยาน และเป็นเด็กสร้างของ “นายพลจอมทุ้มเท” พล.อ.เดชา เหมกระศรี นายกสมาคมฯ ที่ดึงตัวจายมาจาก “จอห์น เมอร์รี่” โค้ชชาวออสเตรเลียได้ ซึ่ง “จาย” เข้าร่วมแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 18 ที่ประเทศอินโดนีเซียเป็นครั้งแรก ก็สามารถคว้าเหรียญทองในประเภท “คิริน” มาครองได้สำเร็จ ด้วยการยกล้อเข้าเส้นชัยเฉือนชนะ อชิซุลฮาสนี อาวัง นักปั่นเจ้าภาพดีกรีเหรียญทองแดงโอลิมปิกเกมส์ 2016 และแชมป์โลก 2017 “จาย” จึงเป็นนักปั่นความหวังที่จะลุ้นเหรียญในโอลิมปิกเกมส์ 2020 ที่ประเทศญี่ปุ่น

3.5 ลิงน้อยสอยรางวัล

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ลิงน้อยสอยรางวัล” ให้แก่ ชนาธิป สรงกระสินธ์ นักฟุตบอลทีมชาติไทย และนักเตะยอดเยี่ยมสโมสร “คอนซาโดเล ซัปโปโร” ฤดูกาล 2018 ชนาธิปได้รับสมญานามจากสื่อมวลชนว่า “ลิงน้อยสอยรางวัล” ทั้งนี้ ที่มาของสมญานาม มาจากการที่ ชนาธิป เป็นนักฟุตบอลคนไทยคนแรกที่ได้เดินทางไปค้าแข้งใน “เจลีก” กับสโมสร “คอนซาโดเล่ ซัปโปโร” โดยในปี ค.ศ. 2018 ชนาธิป ตกเป็นขวเลิกละความสัมพันธ์กับเพื่อนสาว “เมย์” พิษณุนาฏ สาขาร ดารานักแสดง ซึ่งชนาธิปได้แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งด้วยการโชว์ฟอร์มอย่างดียเยี่ยมโดยยิงประตูได้ 8 ประตู นำพาสโมสรต้นสังกัดเข้าอันดับ 4 ของตารางเป็นครั้งแรก ในประวัติศาสตร์สโมสรฯ อีกทั้งยังได้รับการโหวตให้เป็นนักเตะยอดเยี่ยมแห่งปีของสโมสรอีกด้วย ในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกันแต่เพิ่มเติมว่าหลังจากที่ ชนาธิป สรงกระสินธ์ นักเตะไทย คนแรกที่ไปค้าแข้งในเจลีกกับสโมสรคอนซาโดเล่ ซัปโปโร ตั้งแต่ปี 2018 ชนาธิป ออกตัวด้วยขวเลิกรากับแฟนสาว กลายเป็นมรสุมชีวิตอยู่พักใหญ่จนหลายคนเป็นห่วงว่าจะกระทบต่อการเล่นฟุตบอลอาชีพ แต่นักเตะร่างเล็กรายนี้กลับค้นฟอร์มอันสุดยอดยึดตำแหน่งตัวจริงของสโมสรอย่างถาวร เป็นนักเตะอาเซียนคนแรกที่ติด 1 ใน 11 ทีมออลสตาร์เจลีก อีกทั้งยังคว้ารางวัลนักเตะแห่งปีของสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ถือว่าเป็นปีทองของแข้งตัวน้อยที่สูงเพียง 158 เซนติเมตร สอยเรียบทุกรางวัล ทำให้ค่าตัวในปัจจุบันพุ่งไปถึง 200 ล้านบาท

3.6 ยอดมวยไทยไร้พ่าย

จากการศึกษาพบว่า ไทยรัฐได้นำเสนอว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานาม “ยอดมวยไทยไร้พ่าย” ให้แก่ จตุคาม เพชรรุ่งเรือง หรือที่เรียกกันในการมวยไทยว่า “ตะวันฉาย พี.เค. แสนชัยมวยไทยยิม” นักชกจากจังหวัดชลบุรี ที่มาของสมญานามมาจากการที่ “ตะวันฉาย” สร้างผลงานได้อย่างโดดเด่น

ผงาดขึ้นเป็นนักมวยไทยเงินแสนอย่างรวดเร็วขณะมีอายุเพียง 20 ปี สามารถครองรางวัลนักมวยไทยยอดเยี่ยมแห่งปีของเวทีลุมพินีได้ ก่อนจะประกาศคัดค้านรางวัลนักมวยไทยดีเด่นแห่งชาติอีกรางวัลหนึ่งในขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอในทิศทางเดียวกัน แต่เพิ่มเติมว่า จุดตาม เพชรรุ่งเรือง ก้าวขึ้นเป็นนักมวยเงินแสนอย่างรวดเร็ว ครองรางวัลนักมวยไทยยอดเยี่ยมแห่งปีของเวทีลุมพินี และรับรางวัลนักมวยไทยดีเด่นแห่งชาติ ซึ่งมีลีลาการชกที่เฉียบขาด

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา” ผู้ศึกษามีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

จากผลการศึกษาพบว่าสื่อมวลชนตั้งสมณานามให้กับคนกีฬาตามองค์ประกอบ “ลักษณะเฉพาะตัว” มากที่สุด มีทั้งสิ้น 6 สมณานาม ประกอบด้วย 1. ก้านเหล็กร้อยล้าน 2. IOC หลุยส์แร้งแรงจริง 3. ม้าคะนองก้องหัวหมาก 4. ยกล้อผงาดแชมป์ 5. ลิงน้อยสอยรางวัล และ 6. ยอดมวยไทยไร้พ่าย รองลงมาคือ การตั้งสมณานามตามองค์ประกอบ “พฤติกรรม” ซึ่งผลการศึกษาพบ 4 สมณานาม ได้แก่ 1. ฮีโร่ของชาวโลก 2. ไซต์ไลน์ไม่อายุใคร 3. ปิดทองหลังเวที และ 4. สังเวียนใหม่ไฉ่โลกกว่าเดิม ส่วนองค์ประกอบที่สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้เพียง 1 สมณานาม คือ เจียบจอมแฉ เมื่อพิจารณาจากทิศทางการตั้งชื่อจะเห็นว่าสื่อมวลชนได้หยิบยกความสามารถเชิงกีฬาและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นมาตั้งสมณานาม ทั้งสมณานามในทิศทางบวก และทิศทางลบ ทั้งนี้ การตั้งสมณานามให้กับคนกีฬาเกือบทั้งหมดเป็นสมณานามในทิศทางบวก มีเพียง 2 สมณานาม ที่มีความหมายลบ ได้แก่ เจียบจอมแฉ และไซต์ไลน์ไม่อายุใคร

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ เนตรทราย มณีโชติ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง “สมณานามในข่าวและรายการกีฬาในสื่อมวลชน” ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้กับบุคคลในข่าว และในรายการกีฬา โดยนำเอาลักษณะเด่นของนักกีฬามาตั้งสมณานาม ทั้งนี้ การตั้งสมณานามนั้นมีทั้งสมณานามในทิศทางบวก และสมณานามในทิศทางลบ แสดงให้เห็นถึงความคิด ที่คนคิดในแง่บวก และลบของผู้ตั้งสมณานาม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ จีรวรา ชะบุรณ์ (2557) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การใช้ภาษาพูดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” ผลการวิจัยพบว่าสื่อมวลชนใช้ “ชื่อเล่น” และใช้ “การย่อคำ” เป็นองค์ประกอบในการตั้งสมณานาม นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทิน ปานทอง (2555) ที่ศึกษาการตั้งฉายานักการเมืองไทย โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวันที่ตีพิมพ์ในเดือนธันวาคม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 จนถึงปี พ.ศ. 2552 รวมทั้งสิ้น 23 ปี จำนวน 261 ฉายา ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนตั้งฉายาจากพฤติกรรมหรือการกระทำมากที่สุด ร้อยละ 48.28 รองลงมาคือ พิจารณาจากบุคลิกภาพภายนอก ร้อยละ 30.65

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาข้างต้นกับการศึกษาการตั้งสมญานามคนก๊ฬาในปี พ.ศ. 2561 นี้ จะพบว่าสื่อมวลชนได้ตั้งสมญานามโดยยึดองค์ประกอบ “ลักษณะเฉพาะตัว” มากที่สุด ทั้งนี้ การตั้งสมญานามของสื่อมวลชนเป็นการสร้างความหมายให้กับบุคคลในวงการกีฬา ดังเช่นที่ ฟิสก์ (Fiske, 1982) ได้กล่าวว่า การสื่อสารกับการสร้างความหมายนั้นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทฤษฎีสัญวิทยาเป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาอธิบายการสื่อสารกับการสร้างความหมายของมนุษย์ได้ โดยอธิบายว่า “การสร้างความหมาย” หรือเรียกว่า “การสร้างจุดกำเนิดของความหมาย” (Meaning) จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของแต่ละสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่ง สัญวิทยาเป็นการสื่อสารเกี่ยวกับการกำหนดความหมายใน “สาร” (Message) ซึ่งผู้ที่เป็นผู้กำหนดความหมาย คือ ผู้ใส่รหัสข่าวสาร (Encode) จะมีวัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างจากผู้ถอดรหัสข่าวสาร (Decoder) ดังนั้น เมื่อสื่อมวลชนไทย ตั้งสมญานามให้กับคนกีฬา ผู้ที่ติดตามข่าวสารจึงมีโอกาที่จะเข้าใจความหมายที่สื่อมวลชนตั้งขึ้น เพราะเมื่อมีการสื่อสารเกิดขึ้นในสังคม ทั้งผู้ส่งสารคือสื่อมวลชน และผู้รับสารคือประชาชนต่างก็แชร์ (Share) รหัส หรือ “ภาษา” ที่เหมือนกันในระบบสัญลักษณ์เดียวกัน

การสร้างความหมายและการตีความ “สาร” นั้นเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการสร้าง “ภาพ” (Figure) ในความรู้สึกนึกคิด หรือในการรับรู้ของบุคคล การที่สื่อมวลชนใช้ภาษาในการสื่อสารไปยังผู้รับสาร ด้วยการตั้งสมญานามคนกีฬา ไม่ว่าจะเป็นยึดองค์ประกอบ “พฤติกรรม” หรือ “การกระทำ” ของนักกีฬาล้วนเป็นการสร้างการรับรู้ให้ผู้รับสารมีต่อบุคคลที่ถูกตั้งสมญานาม ตัวอย่างเช่น การตั้งสมญานามให้กับนายวิชัย ศรีวัฒนประภา ประธานกรรมการกลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์ จำกัด ว่า “ฮีโร่ของชาวโลก” ย่อมทำให้ผู้รับสารเข้าใจว่านายวิชัยเป็นคนดี เสียสละ พุ่มเพเพื่อทำประโยชน์ให้กับวงการกีฬาทั่วโลก เป็นภาพลักษณ์ในทางบวก เป็นต้น ในขณะที่สื่อมวลชนตั้งสมญานามให้กับ พล.ต.ต.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ว่า “ไซเบอร์ไลน์ไม่เอาใคร” ก็เป็นการสร้างการรับรู้ให้ผู้รับสารเข้าใจ พล.ต.ต.สมยศ ในทิศทางลบ เนื่องจาก พล.ต.ต.สมยศ เคยให้สัมภาษณ์ขณะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติว่า งานหลักของตนคือเล่นหุ้นและทำธุรกิจ ส่วนงานอาชีพตำรวจเป็นงานไซด์ไลน์ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้สามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิด “ภาพลักษณ์” (Image) ซึ่ง แมคอินนิส และ ไพร์ซ (MacInnis and Price, 1987) ระบุว่า เป็นภาพที่อยู่ในการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่น จากความหมายนี้อธิบายได้ว่าการที่สื่อมวลชนตั้งสมญานามให้กับคนกีฬาจึงเป็นการสร้างภาพของนักกีฬาคานั้นให้อยู่ในการรับรู้ของประชาชน และสอดคล้องกับคำกล่าวของ เอเดรียน่า (Adriana, 2015) ที่ระบุว่า การที่บุคคลมีภาพของบุคคลอื่นซึ่งมีลักษณะเป็น “รูปธรรม” (Concrete) อยู่ในความทรงจำของตนเองนั้น คือความหมายของคำว่า “ภาพลักษณ์” (Image) ซึ่งหมายถึง ภาพที่อยู่ในการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อบุคคล องค์กร ด้วยเหตุนี้ การที่หนังสือพิมพ์ “ไทยรัฐ” และ “ไทยโพสต์” นำเสนอการตั้งสมญานามของสื่อมวลชนที่ตั้งให้กับคนกีฬานั้น เป็นการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร (To inform) ให้กับสาธารณชน อีกทั้งยังกำหนดทิศทาง การรับรู้ข่าวสารให้กับผู้อ่านด้วย ซึ่งสะท้อนให้สาธารณชนรับรู้และเข้าใจว่า สื่อมวลชนมีทัศนคติเช่น

กีฬาแต่ละคนอย่างไร เนื่องจากภาษาที่สื่อมวลชนใช้ในการตั้งสมญานามนั้นเป็นสิ่งสะท้อนความคิด ความเชื่อ และโลกทัศน์ของเจ้าของภาษา สมญานามของคนกีฬาจึงสะท้อนให้เห็นทัศนะของสื่อมวลชน ที่มีต่อนักกีฬาแต่ละคน

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาชิ้นนี้ เป็นการตั้งสมญานามโดยสื่อมวลชนที่ตั้งให้กับคนกีฬา ผู้วิจัยศึกษาจากข่าว ที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอสู่สาธารณชน ผู้สนใจศึกษาในประเด็นนี้สามารถศึกษาการตั้งสมญานาม โดยสื่อมวลชนที่ตั้งให้กับกลุ่มคนอื่น ๆ ได้ เช่น คนบันเทิง เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักการเมือง เป็นต้น
2. ผู้สนใจศึกษาการตั้งสมญานามโดยสื่อมวลชน สามารถศึกษาสมญานามที่คอลัมน์นิสต์ หนังสือพิมพ์นำมาเขียนวิพากษ์วิจารณ์ในแง่มุมต่าง ๆ ได้

บรรณานุกรม

- ทรงยศ บัวเผื่อน. (2553). *เอกสารประกอบการสอนทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. ชลบุรี: ภาควิชา นิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวัรา ชะบุรณ์. (2557). *วิเคราะห์การใช้ภาษาพูดทัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- เนตรทราย มณีโชติ. (2544). *สมญานามในข่าวและรายการกีฬาทางสื่อมวลชน*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.
- วชิรา ปริญญาพรหม. (2550). *สมญานามในหนังสือพิมพ์รายวัน*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- ศิริพร ภักดีผาสุก. (2549). *สมญานามนักการเมือง: การละเล่นทางภาษาเพื่อวิจารณ์การเมืองไทย ของสื่อมวลชน*. ใน เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), *รู้ทันภาษารู้ทันการเมือง* (หน้า 73-107). กรุงเทพฯ: ขอดิดด้วยคน.
- สุทิน ปานทอง. (2555). *การตั้งฉายานักการเมืองไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- ลิ่งน้อยสอย (รางวัล) เรียบ ฉายาคนกีฬา 2561. (1 มกราคม 2562). *ไทยโพสต์*, หน้า 3.
- ฉายาบุคคลในวงการกีฬาไทย ปี 2561. (1 มกราคม 2562). *ไทยรัฐ*, หน้า 3.
- Denisa Adriana. (2015). Country image VS country brand: Differences and similarities. *ECOFORUM*, 4(1).
- Fiske John. (1982). *Introduction to communication study*. London: Routledge.
- MacInnis, D. J., & Price, L. L., (1987). The role of imagery in information processing: Review and extensions. *Journal of Consumer Research*, 13(4), 473-491.

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

THE STUDENT'S SATISFACTION TOWARD MANAGING OF BACHELOR DEGREE
IN COMMUNICATION ARTS PROGRAM, FACULTY OF COMMUNICATION ARTS,
RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมเนศวร ทะกอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ วรรณประภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภารดี พึ่งสำราญ อาจารย์สมพงษ์ เสี่ยงมณี
อาจารย์กาญจนา สมพิน และอาจารย์สกล กิจจรีต¹

Asst. Prof. Wikhanesuan Tagong, Asst. Prof. Saowanee Wannaprapa,
Asst. Prof. Paradee Phuengsamran, Sompong Sengmanee,
Kanchana Somphuen and Sakol Kitjarit²

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2560 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ชั้นปีที่ 1 2 3 รวมจำนวนทั้งสิ้น 161 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละคิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร 2. ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน 3. ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ 6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยการทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ด้วยค่า 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000, 0800178214, ifyoutrue@gmail.com

²Lecturer of communication arts program in mass communications, Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat University 41 M.5 Tachang, Muang, Chanthaburi 22000, 0800178214, ifyoutrue@gmail.com

ของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2. ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3. ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และ 6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องร้องเรียน นักศึกษาไม่มีข้อร้องเรียน เมื่อเทียบรายด้านการจัดการศึกษา พบว่าด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน มีความพึงพอใจมากกว่าด้านอื่น

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, หลักสูตรระดับปริญญาตรี, หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

Abstract

This research aims to study the students' satisfaction toward the undergraduate education, Bachelor of Arts Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat University. The research population is comprised of students enrolled in Mass Communication Program. The 161 students were conducted in the second semester of academic year 2017. The total collecting number of 161 students was 161, accounting for 100% of the questionnaires. The research instruments were questionnaires. The rating scale consists of six part questions: 1. quality of the course 2. quality of the lecturer 3. quality of advisor 4. the teaching and learning 5. measurement and evaluation of teaching and learning and 6. The learning support. The five-point scale was tested by Cronbach's alpha coefficient of 0.92. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and alpha coefficient. Satisfaction of students toward undergraduate education. Bachelor of Arts Program, Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat University showed that quality of course: satisfaction was high level. Quality lecturer: satisfaction was high level. Quality of advisor: satisfaction was high level. The teaching and learning: satisfaction was high level. Measurement and evaluation of teaching and learning: satisfaction was high level. And the learning support: satisfaction was high level. No complaints found. For educational management comparison, it showed that the quality of the instructor was more satisfaction than others.

Keywords: Satisfaction, The course of bachelor, Bachelor of communication arts

ที่มาและความสำคัญ

ด้วยการแข่งขันทางธุรกิจอย่างสูงในปัจจุบัน ต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนให้มีการเชื่อมประสานเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการไปสู่ผู้บริโภค ยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ การบริหาร การศึกษา และการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะต้องพัฒนา และปรับตัวให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ยกระดับเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวความคิดของหลักสูตรเพื่อสร้างหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง เพื่อตอบโจทย์การเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ปัจจุบันการเรียนการสอนด้านนิเทศศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้ความสำคัญ ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา มีผู้ที่สนใจสมัครเพื่อเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะทำให้นักศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ดังนั้น จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนทางด้านนิเทศศาสตร์ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 โดยเปิดหลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาวารสารศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร 2 ปี และในปี 2534 ได้เปิดสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ปริญญาตรี 4 ปี รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาตรี วิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ มาศึกษาต่อในหลักสูตร 4 ปี โดยใช้เวลาเรียนเพิ่มเพียง 2 ปี และรับผู้สำเร็จการศึกษา จากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาศึกษาต่อใช้เวลา 4 ปี ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) ในปี 2537 และมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) คณะนิเทศศาสตร์มีหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาการสื่อสารบูรณาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นการปรับปรุงมาจากหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน และสาขาวิชาการสื่อสารบูรณาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของสังคม ตลาดแรงงานและประเทศชาติ และในปี พ.ศ. 2559 ได้มีหลักสูตรเกิดใหม่ขึ้นอีก 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์สองภาษา เพื่อรองรับการปรับตัวทางด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ประเทศไทยจะต้องรวมกลุ่มกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ได้มีการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และประสบการณ์สามารถประกอบอาชีพด้านนิติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนาหลักสูตรให้สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ สอดคล้องกับปรัชญาการอุดมศึกษาและสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันฯ จัดการเรียนการสอน ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2557 จึงมีผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้อย่างต่อเนื่อง

ในการที่จะพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่จะขับเคลื่อนพลังการปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่งคนดีมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการนำไปพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่เข้ารับการศึกษากำลังศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ชั้นปีที่ 1 2 และ 3

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร 2. ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน 3. ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน 5. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนและ 6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

รายวิชาในหลักสูตร หมายถึง รายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาบังคับที่จัดไว้อย่างมีระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผู้สอน หมายถึง อาจารย์วิทยาการผู้สอนนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ดูแล และรับผิดชอบนักศึกษา มีการให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการและการใช้ชีวิต

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ชั้นปีที่ 1 2 และ 3 จำนวนทั้งสิ้น 161 คน ส่วนนักศึกษารุ่นปีที่ 4 ผู้วิจัยไม่ได้ทำการสำรวจเนื่องจากเป็นภาคการศึกษานักศึกษาออกฝึกงาน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรที่จะศึกษาได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประกอบด้วย 6 ด้านได้แก่ 1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร 2. ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน 3. ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและ 6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิธีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปได้แก่เพศชั้นปีที่กำลังศึกษา กลุ่มวิชาเกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบันและการวางแผนอนาคตเมื่อเรียนจบมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตร

เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 53 ข้อ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของหลักสูตรจำนวน 10 ข้อ ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอนจำนวน 6 ข้อ ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอนจำนวน 18 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจำนวน 6 ข้อ และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 161 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 161 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวนร้อยละ โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และนำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการศึกษา

ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลจำนวน 161 คน เมื่อจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชา เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน และการวางแผนอนาคตเมื่อเรียนจบ ผลปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ	ชาย	49	30.43
	หญิง	112	69.56
	รวม	161	100
1.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา	ชั้นปีที่ 1	45	27.95
	ชั้นปีที่ 2	58	36.02
	ชั้นปีที่ 3	58	36.02
	รวม	161	100
1.3 สาขาวิชา	การสื่อสารมวลชน	161	100
	รวม	161	100
1.4 เกรดเฉลี่ยสะสม ปัจจุบัน	น้อยกว่า 2.00	4	2.48
	ระหว่าง 2.00-2.50	29	18.01
	ระหว่าง 2.51-3.00	84	52.17
	ระหว่าง 3.01-3.50	32	19.87
	เฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไป	12	7.45
	รวม	161	100
1.5 การวางแผนอนาคต เมื่อเรียนจบ	ทำงานบริษัทเอกชน	67	41.61
	ทำงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	28	17.39
	ประกอบอาชีพอิสระ	61	37.88
	เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	5	3.10
	อื่น ๆ	0	0
	รวม	161	100

จากตาราง 1 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เพศชายจำนวน 49 คนคิดเป็นร้อยละ 30.43 และเป็นเพศหญิงจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 69.56 ชั้นปีที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.95 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.02 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 58 คน

คิดเป็นร้อยละ 36.02 สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนทั้งหมด 161 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เกรดเฉลี่ยสะสม ปัจจุบันน้อยกว่า 2.00 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48 ระหว่าง 2.00-2.50 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.01 ระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 ระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 19.87 เเฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไปจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.45 การวางแผนอนาคตเมื่อเรียนจบทำงานบริษัทเอกชนจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.61 ทำงานราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ประกอบอาชีพอิสระจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.88 เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา
ข้อมูลระดับความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน ดังแสดงรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพของหลักสูตร

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร	3.96	0.64	มาก
1. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาที่ว่า “ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ และประสบการณ์ตรงตามความต้องการของสังคม เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ	4.42	0.63	มาก
2. นักศึกษามีความรู้ในทฤษฎีและหลักการทางวิชาชีพ การสื่อสารมวลชน และข่าวสารข้อมูลโดยรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง และรู้ทัน สามารถวิเคราะห์และเข้าใจวิธีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม	4.25	0.71	มาก
3. นักศึกษามีทัศนคติเชิงวิชาชีพการสื่อสารมวลชนสำนึกรักในวิชาชีพมีความรู้สึกรักคิดที่จะใช้ข้อมูล ข่าวสารและกระบวนการทางวิชาชีพ สร้างสรรค์ผลงานโดยสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	4.00	0.70	มาก

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร	3.96	0.64	มาก
4. นักศึกษามีทักษะในการใช้กระบวนการทางวิชาชีพ การสื่อสารมวลชน ทั้งกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล และกระบวนการสื่อสารมวลชน โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม	3.91	0.76	มาก
5. นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัย รับผิดชอบ ต่อกอง มุ่งมั่นมองโลกอย่างเป็นกลาง โดยยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.25	0.71	มาก
6. นักศึกษามีบุคลิกภาพเหมาะสมกับวิชาการสื่อสารมวลชน คล่องแคล่ว กระฉับกระเฉงมีลักษณะเป็นผู้นำอยู่ในตัว	4.08	0.64	มาก
7. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.02	0.59	มาก
8. หลักสูตรมีความทันสมัย ก้าวทันความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4.23	0.76	มาก
9. หลักสูตรนี้จะทำให้ท่านมีโอกาสได้งานทำตรงกับความต้องการของตลาดวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน	4.11	0.61	มาก
10. ความรู้ทักษะประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตร ทำให้ท่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมได้	4.06	0.44	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านคุณภาพของหลักสูตร มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาที่ว่า “ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงตามความต้องการของสังคม เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรมบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าข้ออื่นคือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และพบว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้กระบวนการทางวิชาชีพการสื่อสารมวลชน ทั้งกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลและกระบวนการสื่อสารมวลชน โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านคุณภาพของหลักสูตร คืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. คุณภาพอาจารย์ผู้สอน	4.30	0.70	มาก
1. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	4.10	0.67	มาก
2. อาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	4.08	0.63	มาก
3. อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.63	มาก
4. อาจารย์ผู้สอนสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.82	มาก
5. อาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น	4.25	0.72	มาก
6. อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู	4.96	0.93	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าอาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าข้ออื่น คือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.96) และพบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. คุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา	3.63	0.89	มาก
1. ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา	3.61	0.84	มาก
2. ช่องทางติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษามีเพียงพอ	3.73	0.82	มาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาเรื่องการลงทะเบียนเรียน การเรียน การใช้ชีวิตระหว่างเรียน	3.04	0.87	ปานกลาง
4. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจติดตามผลการเรียนของนักศึกษาและช่วยเหลือให้นักศึกษาเรียนเป็นไปตามระยะเวลาของหลักสูตร	3.83	0.80	มาก
5. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านวิชาการและการใช้ชีวิต	3.94	0.89	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านวิชาการและการใช้ชีวิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าข้ออื่น คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาเรื่องการลงทะเบียนเรียน การเรียน การใช้ชีวิตระหว่างเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. การจัดการเรียนการสอน	3.56	0.77	มาก
1. มีการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบัน การปรับตัวให้ทันต่อโลกและเทคโนโลยี	4.16	0.55	มาก
2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอนอย่างเหมาะสม	4.25	0.59	มาก
3. วิธีการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประยุกต์แนวคิดศาสตร์ทางวิชาชีพและ/หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้	4.00	0.70	มาก
4. มีการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการวิจัย บริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	4.00	0.57	มาก
5. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21	3.91	0.49	มาก
6. มีการสอนและส่งเสริมในด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพนิเทศศาสตร์	4.16	0.55	มาก
7. มีการสอนเรื่องระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อตนเองวิชาชีพและสังคม	4.16	0.68	มาก
8. มีการสอนที่บูรณาการความรู้ในสาขาวิชานิเทศศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.91	0.63	มาก
9. มีการสอนที่ให้นักศึกษาใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพนิเทศศาสตร์ในการประยุกต์แก้ไขปัญหาในงานจริงได้	4.25	0.72	มาก
10. มีการสอนที่ให้นักศึกษามีความรู้และทักษะของการวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์	3.83	0.55	มาก

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. การจัดการเรียนการสอน	3.56	0.77	มาก
11. มีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยการใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพนิเทศศาสตร์และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยใช้ประสบการณ์เป็นฐานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางด้านงานนิเทศศาสตร์	4.00	0.58	มาก
12. มีการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้ปัญญาสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง สังคมและส่วนร่วม	4.00	0.81	มาก
13. มีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ในภาคปฏิบัติจริง	3.75	0.43	มาก
14. มีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.16	0.68	มาก
15. มีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.91	0.76	มาก
16. มีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางวาจาและการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	3.91	0.76	มาก
17. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้และทักษะในการนำไปปฏิบัติได้จริง	4.07	0.75	มาก
18. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาต่างประเทศ	3.83	0.69	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอนอย่างเหมาะสม และมีการสอนที่ให้นักศึกษาใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพนิเทศศาสตร์ในการ

ประยุกต์แก้ไขปัญหาในงานจริงได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าข้ออื่น คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และพบว่ามีการสอนที่ให้นักศึกษาสามารถเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ในภาคปฏิบัติจริง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	3.87	0.58	มาก
1. มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.83	0.55	มาก
2. มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน	3.74	0.59	มาก
3. มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้	3.83	0.69	มาก
4. เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผลการเรียน	4.00	0.57	มาก
5. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง	4.00	0.70	มาก
6. การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม	3.83	0.55	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผลการเรียน และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าข้ออื่น คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และพบว่า มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคือ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

การจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.20	0.90	มาก
1. ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้และเพียงพอ ต่อนักศึกษา	4.25	0.72	มาก
2. ห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้และ เพียงพอต่อนักศึกษา	4.16	0.55	มาก
3. ระบบบริการสารสนเทศเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเพียงพอต่อนักศึกษา	4.25	0.72	มาก
4. ห้องสมุดมีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และ เพียงพอต่อนักศึกษา	4.33	0.74	มาก
5. ที่นั่งอ่านหนังสือเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และ เพียงพอต่อนักศึกษา	4.16	0.90	มาก
6. หนังสือตำรา มีความเพียงพอและมีคุณภาพ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้	4.25	0.92	มาก
7. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะอาด แสง อากาศถ่ายเท เป็นต้น)	4.09	0.86	มาก
8. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะอาด ความสงบร่มรื่น เป็นต้น)	4.17	0.68	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ซึ่ง
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ห้องสมุดมีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเพียงพอ
ต่อนักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูงกว่าด้านอื่น คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และ
พบว่า สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวม (เช่น ความสะอาด แสง อากาศถ่ายเท เป็นต้น)
มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุดกว่าทุกข้อในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ คือ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.09$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม มีผู้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 5 คน โดยรายละเอียดในการให้ข้อเสนอแนะ คือ ต้องการให้ทุกวิชามีหนังสือให้นักศึกษาหรือเอกสารประกอบการเรียนให้นักศึกษาสามารถอ่านสอได้ ควรเน้นการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับนิเทศศาสตร์เป็นหลัก ซึ่งหมวดวิชาศึกษาทั่วไปควรให้มัน้อยลง ควรมีการสอนให้มีเนื้อหาเจาะลึกเฉพาะด้านมากขึ้น และควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยีให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และเครื่องมือสื่อสารในการใช้ประกอบการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นและสอดคล้องกับหลักสูตร

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของหลักสูตร ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอนคุณภาพอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาสามารถอธิบายได้ดังนี้ ด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก เนื่องจากหลักสูตรฯ มีอาจารย์ที่มีความรอบรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริงให้แก่นักศึกษาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ มีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีลักษณะของความเป็นครูที่ปรารถนาดี ต่อศิษย์ ชื่นำสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน เพื่อนำไปสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมและประเทศชาติซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดลักษณะการสอนที่ดีของครูของอาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) ที่กล่าวไว้ว่า ครูที่ดีคือครูที่สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีลักษณะการสอนที่ดี เช่น มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สอนอย่างคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสังคม สอนด้วยใจ มอบความรักความอบอุ่น ความเป็นกันเอง สอนด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู และเนื่องจาก หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มีรายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ มีการจัดรายวิชาในหลักสูตรได้เหมาะสมครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งการเรียนรู้ จัดรายวิชาได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของวรรณภา โพธิ์ศรี (2546) ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรควรเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้ครูนำไปสู่หรือก่อให้เกิดประสบการณ์กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยหรือฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องการ สังคมต้องการและชาติต้องการ ซึ่งเนื้อหาในรายวิชาควรจะสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในหลักสูตรต้องมีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยากง่าย เรียงลำดับของ

เนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตรมีวิธีการสอน และจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดได้อย่างรอบคอบ ชักถามและแสดงความคิดเห็น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ ด้วยการใช้ภาษาอังกฤษในการสืบค้น ใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ตรง รวมทั้งมีการเชื่อมโยงบูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม การวิจัยและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ให้แก่อาจารย์และนักศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ เช่น ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน หนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ อัญชลี พรหมพราย และคณะ (2548) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูสามารถใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด และสอดคล้องกับแนวความคิดของพันธ์ดี ทับทิม และคณะ (2549) กล่าวว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้เช่น วัสดุทางการศึกษาและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ มีความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอาจารย์แต่ละรายวิชา แต่ส่วนอื่น ๆ เช่น มีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจนและ ยุติธรรม ประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลาย มีการเฉลยและแนะแนวทางของคำตอบ พร้อมกับให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองนั้น อาจารย์ของสาขาวิชา ได้ดำเนินการตามกระบวนการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของบัญชา แสนทวี (2542) ที่กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควรเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสมกับคุณลักษณะหรือ สมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือต้องให้ผลที่ถูกต้อง มีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้ มีการใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน รวมทั้งนำผลการประเมินมาพิจารณาตัดสินใจในการจัดการศึกษา และพัฒนา ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยเฉพาะคุณภาพในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านอุปกรณ์ที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ แม้จะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่หลักสูตรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เพียงพอและมีความทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เจาะลึกลงไปเป็นรายวิชา เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิจัยถูกต้อง และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2521). *คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521*. กรุงเทพมหานคร: ยูไนเต็ตโปรดักชั่น.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2534). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์. (2550). *รายงานประจำปี 2550*. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ดวงดี.
- ธีระศักดิ์ อัครบรร. (2545). *ความเป็นครูไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์.
- นฤมาน นายะสุนทรกุล. (2545). *ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี*. (สารนิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาเอกธุรกิจศึกษา.
- บัญชา แสงทวิ. (2542). *การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน*. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พันธ์ดี ทับทิม และคณะ. (2549). *การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองคณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัตนา พรหมภาพ. (2551). *ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, ภาควิชาการศึกษา.

วรรณภา โพธิ์ศรี. (2546). การพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย
การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐานเขตการศึกษา 7. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
นเรศวร.

สมชาย บุญสุน. (2554). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

อัญชลี พิรัมย์พราย และคณะ. (2548). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและ
ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้งเฮาส์.

การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

PROMOTION OF LIFE QUALITY DEVELOPMENT AND LIFE-LONG LEARNING
OF THE ELDERLY IN MAEGUA SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION,
SOBPRAP DISTRICT, LAMPANG PROVINCE

ธนกร สิริสุคันธา นาวารณ เนตรประดิษฐ์ และพรณา บุญนำมา¹

Thanakorn Sirisugandha, Napawan Netpradit, and Pornnapa Boonnamma²

บทความ
วิจัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และเพื่อหาแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการหรือสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน และญาติของผู้สูงอายุ จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้นำมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหา สาระและหาความถี่ประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ควรเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการคิดและการวางแผน เพื่อให้คนในชุมชนค้นหาสาเหตุ ความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนการเลือกหรือปฏิเสธกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลควรส่งเสริมให้มีการสรุปผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

ด้านแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นการเสริมทักษะให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ มีสุขภาพทางกายและจิตใจที่ดี เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความสามารถทางสังคมและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือการจัดตั้งโฮงเฮียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต, การมีส่วนร่วม, การเรียนรู้ตลอดชีวิต, ผู้สูงอายุ

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52100, 0842225099, noithonglek@hotmail.com

²Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University, Muang District, Lampang 52100, 0842225099, noithonglek@hotmail.com

Abstract

This research had the objectives to promote community participation in quality of life development for the elderly and to find a guideline for life-long learning of the elderly in Maegua sub-district administration organization, Sobprap district, Lampang province. It is a qualitative research with the sample group of the elderly, officers of the sub-district health promotion hospital, sub-district head, village heads, government officials or members of the local government, public health volunteers in the community and relatives of the elderly totaled 60 persons. The research tools consisted of observations, in-depth interviews and group discussion and the received data were classified into categories then used contents analysis and frequencies to support description.

The findings revealed the promotion of community participation in life quality development for the elderly should stress the promotion of participation in thinking and planning to make the community search for the causes, the needs, the necessity including the choices to accept or refuse activities to develop life quality of the elderly. For the follow-up and evaluation should encourage the conclusion whether the quality of life development exists according to expectation or not.

For life-long learning of the elderly that supports the skills so the elderly could care for themselves, have a good and healthy body and mind, develop a quality of life, social abilities and life-long learning. The appropriate area is the Elderly Local Wisdom School or Honghean Poompayapanya of Maegua sub-district to create inter-personal reactions and the abilities to adapt and live with others in the society.

Keywords: Life quality development, Participation, Life-long learning, Elderly

ที่มาและความสำคัญ

องค์การอนามัยโลก ได้พัฒนากรอบคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ใช้ชื่อว่า “Global concept of quality of life” โดยได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิตว่า “คุณภาพชีวิต คือการรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อสถานะในชีวิตของตน ภายใต้บริบทของวัฒนธรรมและความหมายของระบบ ในสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่และสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐานของสังคมและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวความคิดที่กว้างเต็มไปด้วยความซับซ้อน ครอบคลุมในประเด็นสุขภาพร่างกายของแต่ละคน สภาพจิตใจ ระดับของความอิสระ สัมพันธภาพทางสังคม ความเชื่อและความสัมพันธ์

ที่มีต่อสภาพแวดล้อม” (ปิยะวัฒน์ ตรีวิทยา, 2559) จะเห็นได้ว่าองค์การอนามัยโลกได้ให้ความสำคัญต่อกรอบแนวคิดแบบองค์รวมและได้พัฒนากอบความคิดของคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบย่อยของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านกายภาพ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อมและความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากคำจำกัดความนี้

สำหรับหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทยได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เช่น ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพ อันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและจัดบริการสาธารณสุข โดยมีผู้ทำหน้าที่ให้บริการดังกล่าว ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรมพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยถึงส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

โรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เพราะเป็นการจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะและการจัดกิจกรรมในหัวข้อหรือเรื่องให้ผู้สูงอายุให้ความสนใจ เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้สูงอายุ โดยมีวิทยากรจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ผู้สูงอายุก็จะได้แสดงศักยภาพโดยการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่สั่งสมมาให้แก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงอยู่กับชุมชนอีกด้วย

ปัจจุบันผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จะอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีขนาดเล็กลง เพราะมีการเคลื่อนย้ายคนในวัยแรงงานเข้าสู่เมืองหรือเดินทางไปต่างจังหวัดมีมากขึ้น แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปงกา เป็นต้น ได้มีความพยายามในการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุขึ้นมาเป็นประจำ แต่กิจกรรมโดยส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมตามประเพณี ที่มีเพียงปีละครั้ง ได้แก่ งานสงกรานต์ งานลอยกระทง งานเทศกาลเข้าพรรษา โดยหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นมุ่งตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น ๆ แต่ขาดการบูรณาการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ จึงทำให้มีการจัดกิจกรรมซ้ำซ้อนและขาดความต่อเนื่อง รวมทั้งไม่ครอบคลุม “คุณภาพชีวิต” ตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกา กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางและภาคีร่วมพัฒนา ได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ให้มีสุขภาพพละทางกาย จิต ปัญญาและสังคมที่ดี มีอายุยืนยาวและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงตระหนักและให้ความสนใจในการหาแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ใช้การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นฐาน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีพื้นที่ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไม่ให้สูญหายไป สามารถสร้างคุณค่าแก่ชุมชน ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว
2. เพื่อหาแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว

นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนได้มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นริเริ่มสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การติดตามผลและการรับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสม ในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลทั้งเพศหญิงและชาย นับอายุตั้งแต่แรกเกิดที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 90 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกระทรวงมหาดไทย

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมและอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีความผูกพันต่อกันทั้งโดยสายเลือดหรือโดยสถานที่อยู่อาศัย มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ความคิดเห็นและความเชื่อไปในทิศทางเดียวกันและสามารถร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมอันใดอันหนึ่งได้สำเร็จ

วิธีการศึกษา

ประเภทของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จำนวน 5,146 คน (กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, 2560) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้นำชุมชน ข้าราชการหรือสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน และญาติของผู้สูงอายุ จำนวน 60 คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีส่วนร่วมหรือส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมด้านผู้สูงอายุในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลประกอบด้วย การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2560 - 30 กันยายน 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การบรรยายข้อมูลที่ศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

ผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุจะมีความแตกต่างกันในตลอดชีวิต เช่น บทบาทของการเป็นนักเรียน พ่อ แม่ ภรรยา ลูกสาว นักธุรกิจ ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ โดยที่อายุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการกำหนดบทบาทของแต่ละคนในแต่ละช่วงวัยที่ดำเนินไปของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลจะปรับตัวต่อบทบาทของผู้สูงอายุได้ดี ขึ้นอยู่กับการยอมรับบทบาทที่ผ่านมาของตนเอง อันส่งผลไปถึงการยอมรับบทบาทที่จะเปลี่ยนไปในอนาคต เนื่องจากบทบาท คือพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่แสดงออกตามสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ บทบาทที่แสดงออกนี้ ถูกกำหนดโดยความคาดหวังของสังคมไว้อย่างชัดเจน ภายใต้วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้น

อย่างไรก็ตามปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่สำคัญคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐบางแห่งไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยจะดำเนินการและจัดกิจกรรมเอง อีกทั้งไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ ให้ได้รับทราบ ขาดกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้มีความตระหนักในคุณค่าและการเคารพต่อผู้สูงอายุ โดยอาจสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันในทุกช่วงวัยตามวัฒนธรรมไทยที่ดั้งเดิม เพราะจะทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ด้วยความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของชุมชน ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของตนเองและเคยอยู่อาศัยมาตั้งแต่บรรพบุรุษ

ที่ผ่านมาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ได้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่กำหนดมาจากนโยบายรัฐบาลหรือภาคการเมือง ซึ่งมักเป็นกิจกรรมที่มุ่งแก้ปัญหาในภาพรวมของประเทศที่อาจไม่ใช่ปัญหาและไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ จึงไม่นำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้ชุมชนขาดการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในแต่ละช่วงวัย ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มองเห็นพฤติกรรมความเสียสละมุ่งมั่นของผู้สูงอายุบางส่วนที่มีจิตอาสาพยายามจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุเพื่อสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งสร้างความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและคุณค่าผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุยังคงเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีพลังความคิด มีภูมิปัญญาด้านการผลิตจากฐานทรัพยากรชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ จะสามารถนำมาสร้างการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุอื่น ๆ หรือแก่ชุมชน ทำให้ชุมชนได้ประโยชน์จากผู้สูงอายุ

เมื่อสอบถามถึงการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติโดยเมื่อหน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จัดกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะมีการแจ้งไปยังประธานผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมซึ่งผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรม มักเป็นคนกลุ่มเดิม ๆ ที่มาเป็นประจำอยู่แล้ว ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุนั้น ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าเป็นเพราะข้อจำกัดด้านสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ และสถานที่จัดงานบางครั้งอยู่ไกลจากบ้าน ทำให้เดินทางไปร่วมกิจกรรมได้ลำบาก และบางส่วนให้ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ดำเนินงานด้านการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ไม่เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง เป็นเพียงการจัดทำกิจกรรมตามแผนงบประมาณที่วางไว้เท่านั้น โดยไม่ได้ให้ผู้สูงอายุเป็นศูนย์กลางหรือเกิดจากความต้องการของผู้สูงอายุ ปัจจัยเหล่านี้จึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

2. ความคิดเห็นและการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ผ่านมา รวมทั้งความต้องการในปัจจุบัน

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มที่น่าสนใจในประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ผ่านมา พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยทั่วไปแล้วมีการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลและตามแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ แต่ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ปัญหาหรือ

ความต้องการได้ทันที การดำเนินงานจึงไม่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ อีกทั้งโครงการที่ดำเนินการเหล่านั้น เป็นโครงการในลักษณะสั่งการจากส่วนกลาง จึงไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนั้นจึงมีการนำเสนอว่าควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุในระดับชุมชน (ตำบล) ที่สะท้อนลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประชากร ปัญหาและความต้องการ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งฐานข้อมูลนี้ควรมีทุกการเก็บรายละเอียดแยกออกเป็นระดับหมู่บ้าน และรวบรวมเป็นระดับตำบล เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งหมดเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันทีและทันสมัยตลอดเวลา

ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุจะต้องคำนึงถึงความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์และบทเรียนจากการทำงาน เนื่องจากประสบการณ์การจัดกิจกรรมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม้จะหลาย ๆ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้จากการศึกษาบริบทชุมชนและสถานภาพผู้สูงอายุ สามารถนำมาพัฒนาเพื่อยกระดับให้เกิดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาไปสู่คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาผู้ใหญ่ที่เชื่อว่า ผู้สูงอายุเป็นผู้ใหญ่ที่ผ่านประสบการณ์มากมาย ความต้องการการเรียนรู้ที่สำคัญไม่ใช่การเรียนรู้พื้นฐาน แต่ต้องการเรียนรู้เพื่อต่อยอดความรู้และประสบการณ์ จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นองค์รวมได้

ดังนั้นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ คือควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน เน้นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การใส่ใจในคุณค่า ยกย่องให้เกียรติผู้สูงอายุ โดยในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมควรคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการ ไม่ควรมีแต่เฉพาะผู้สูงอายุ ควรประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม้จะ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปังกากลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน กศน. และภาคีร่วมพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพราะในกระบวนการสนทนากลุ่มได้มีการสรุปประเด็นว่าหากมีการดำเนินการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอจะสามารถตอบสนองต่อเป้าหมาย ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่เหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว

ในการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความห่วงใยต่อสภาพครอบครัวในชุมชนที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพัง ขาดผู้ดูแลและอาจเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้ความหมาย ดังนั้นแนวทางที่สมาชิกในครอบครัว คนในชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจโดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุ แสดงความคิดเห็นและร่วมกันหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพบปะพูดคุย หรือการพัฒนาตนเอง

ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองและชุมชนจะประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและมีความสุข

ในการสนทนากลุ่มจึงมีการนำเสนอกิจกรรมการรวมกลุ่มกันเป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีการนัดพบหรือกำหนดตารางเป็นประจำสม่ำเสมอ ในชื่อ “โฮงเฮียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ” โดยคาดว่าหากมีการจัดตั้งโฮงเฮียนขึ้นมาจะทำให้ผู้สูงอายุมีการตื่นตัวในการทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น สร้างการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การคิด การลงมือทำ เริ่มจากการพูดคุยสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ การสำรวจพื้นที่เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการทำกิจกรรม การประชุมแกนนำผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมผู้สูงอายุ กลุ่มย่อยต่าง ๆ เช่น อสม. ผู้ดูแลผู้สูงอายุและแกนนำผู้สูงอายุ เป็นต้น เพื่อทบทวนสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ บริบทพื้นที่ ลักษณะกิจกรรมที่พื้นที่ควรทำให้ตรงความต้องการของพื้นที่ให้มากที่สุด เช่น การทำตุ่งเพื่อสืบสานภูมิปัญญา การให้ความรู้ด้านกฎหมายเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุ การให้ความรู้ด้านศาสนาพิธีกับวิถีชีวิตชุมชน การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ การส่งเสริมอาชีพการทำพรมเช็ดเท้า การส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้น การดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรใกล้ตัว เป็นต้น

โดยในระยะเริ่มแรกของการจัดตั้งโฮงเฮียน ได้ใช้อาคารห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ เป็นสถานที่ดำเนินการไปก่อน เพราะการจัดตั้งกำลังมีกระบวนการที่ค่อย ๆ พัฒนาให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจน โดยกำหนดตารางกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์เอาไว้เพื่อสะดวกต่อการวางแผนเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ ให้เลือกได้ตามความต้องการ รวมทั้งอาจเป็นแรงผลักดันให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการถ่ายทอดภูมิปัญญาอื่น ๆ ให้แก่คนในชุมชนต่อไป

โฮงเฮียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ เป็นการสร้างพื้นที่การอยู่ร่วมกันในสังคมและเกิดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ มีสุขภาวะทางกายและจิตใจที่ดี เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความสามารถทางสังคมและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดการพัฒนาด้านสุขภาพกายและจิตดีขึ้น รู้สึถึงการมีคุณค่าในชีวิต การมีทักษะและความรู้ด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีปฏิสัมพันธ์และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการศึกษา

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีดังนี้

การส่งเสริมการมีส่วนด้านการร่วมคิด โดยให้คนในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันค้นหาสาเหตุ ความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนเลือกวิธีหรือปฏิเสธกิจกรรมหรือโครงการที่มี

ผลกระทบในเชิงบวกหรือเชิงลบกับชุมชน และร่วมจัดทำงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน โดยให้คัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการเพื่อจัดทำและกำหนด ระยะเวลาการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ในชื่อ โสภะเยียนภูมิปัญญาปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ โดยมีการวางแผนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติในชุมชน ทั้งการร่วมกันวางแผนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ระยะเวลาและอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นไปตามเป้าหมายที่ชุมชนคาดหวัง

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านปฏิบัติการ โดยให้ผู้สูงอายุได้ร่วมแสดงออกด้านการทำงานร่วมกัน การเป็นวิทยากรจิตอาสา การเป็นตัวอย่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสามารถกระตุ้นและสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดแก่ผู้สูงอายุ และคนในชุมชนเกิดการยอมรับศักยภาพของผู้สูงอายุ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยให้ผู้สูงอายุและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล สรุปผลในเรื่องของการนำงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ไปใช้ว่าเป็นไปตามที่วางแผนหรือคาดหวังไว้หรือไม่

ซึ่งในภาพรวมของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนจะได้รับการได้รับการดูแลสุขภาพจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่ อสม. อยู่แล้ว จึงมีส่วนร่วมด้านการรับข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น และการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการดำเนินการในชุมชน แต่ไม่อาจไม่เข้าใจถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะถือเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่เมื่อได้มีการนำเสนอข้อมูลและประชาสัมพันธ์กิจกรรมแล้วก็เข้าใจและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น ดังนั้นแล้วจึงให้ข้อสรุปร่วมกันว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การรับฟังความคิดเห็น การริเริ่มการพัฒนา การวางแผน การดำเนินการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล

2. การหาแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง สรุปการวิจัยได้ดังนี้

แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือก คือแนวทางการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ โดยใช้ชื่อว่า “โสภะเยียนภูมิปัญญาปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ” ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ต้องการสร้างพื้นที่ให้ผู้สูงอายุมีโอกาสในการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่กัน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ตามความต้องการของผู้สูงอายุ และ/หรือตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินงานนี้จะทำให้เกิด

การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตรวจสอบประเมินผล เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความสุข มีทักษะในการดูแลตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

อภิปรายผล

การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีประเด็นสำหรับการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย โดยกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสูงสุดของประเทศสะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วมและแนวคิดธรรมาภิบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน (อรทัย กึกผล, 2552) ที่ผ่านมาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ได้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ขับเคลื่อนไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนโยบายที่กำหนดมาจากรัฐบาลหรือภาคการเมือง ซึ่งมีออกมาจากปัญหาในภาพรวมที่อาจไม่ใช่ปัญหาและไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ จึงไม่นำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้ชุมชนขาดการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วม

แม้ว่าในปัจจุบันระเบียบกฎหมายจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจการดำเนินการ การรับผลประโยชน์ การติดตามประเมินผลในทุกระดับ แต่ก็ไม่สามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรืออาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้การแสดงออกเพื่อรักษาลผลประโยชน์ ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปปฏิบัตินั้นมีน้อย ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาไม่สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้ (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2550) สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤตศิลป์ อินทชัย (2551) ที่พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้แสดงบทบาทเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายการดูแลสุขภาพของตนเองอีกด้วย และสัมพันธ์กับงานของกกร สังขชาติ และ สมโภชน์ อเนกสุข (2548)

ที่พบประเด็นน่าสนใจที่ว่าหากผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้ก็สามารถทำกิจกรรมของตนเองต่อไปนั้น ซึ่งหมายความว่า ผู้สูงอายุสามารถที่จะมีส่วนร่วมในชุมชน สังคมและร่วมพัฒนาท้องถิ่นได้ หากมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง

2. แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบจังหวัดลำปาง

มีการจัดตั้ง “โองเฮียนภูมิปัญญาปัญญาผู้สูงอายุตำบลแม่กัวะ” ในพื้นที่เพื่อเป็นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีรูปแบบที่สะท้อนมุมมองแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีแรงจูงใจที่จะเรียนและให้ความสำคัญกับเป้าหมายการศึกษาที่หลากหลาย เป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อทุกคนนั้น จะให้ความสำคัญกับการกระจายโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเน้นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การใส่ใจในคุณค่า ยกย่อง ให้เกียรติผู้สูงอายุ โดยในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมควรคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการ ไม่ควรมีแต่ผู้สูงอายุควรประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปงกา กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน กศน. และภาคีร่วมพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพราะในกระบวนการสนทนากลุ่มได้มีการสรุปประเด็นว่าหากมีการดำเนินการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถตอบสนองต่อเป้าหมาย ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปาริชาติ ญาตินิยม (2547) ได้ทำการศึกษาลักษณะภาวะพลพลง: กรณีศึกษาผู้สูงอายุไทยที่มีชื่อเสียง พบว่า ผู้สูงอายุชอบทำกิจกรรมในยามว่าง และชอบทำกิจกรรมที่ตนเป็นสมาชิกองค์กร และผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณได้เหมาะสมกับวัยได้หากได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นและยังสัมพันธ์กับงานวิจัยของกรรณา ใจใส (2553) ที่ชี้ให้เห็นว่ารัฐควรปรับเปลี่ยนมุมมองหรือวิถีคิดที่มีต่อผู้สูงอายุ ที่ไม่มองอย่างเหมารวมว่าทุกคนเหมือนกัน เพราะจะทำให้รัฐไม่สามารถมองเห็นความแตกต่างหลากหลายของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะนำไปสู่การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี เสริมพลังและศักยภาพของผู้สูงอายุให้ทำประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ เพราะการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการดำรงชีวิตให้มีความสุข ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เสนห์ จามริก, 2537)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีความรู้ความเข้าใจในทัศนคติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ รวมทั้งการยกย่องให้เกียรติผู้สูงอายุในการดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อจะได้รับความร่วมมือ สนับสนุนในกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สามารถสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ เช่น การจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการส่งเสริมภาวะผู้นำให้กับแกนนำผู้สูงอายุ เนื่องจากหากมีผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะทำให้ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน มีการบริหารจัดการและการประสานงานที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ควรมีการถอดบทเรียนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุร่วมกับชุมชน เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่หลากหลาย โดยการชุมชนที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เป็นตัวอย่างที่ดี นำไปสู่การขยายผลหรือการปรับใช้ภายใต้บริบทที่ใกล้เคียงกัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้สูงอายุและภาคีเครือข่ายทุกคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ, และ สมโภชน์ อเนกสุข. (2548). รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงวัยอายุเกิน 100 ปี จังหวัดชลบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 17(1), 95-108.
- กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง. (11 ตุลาคม 2560). ระบบสถิติทางการทะเบียน. สืบค้นจาก <http://stat.dopa.go.th/stat/>.
- กรรณา ใจใส. (2553). *ศักยภาพและพลังในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุหญิง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, วิทยาลัยสหวิทยาการ.
- กฤตศิลป์ อินทชัย. (2551). *บทบาทผู้สูงอายุตำบลฟ้าฮ่ามต่อการพัฒนาท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2550). *คู่มือการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างความ เป็นเลิศ* ในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- ปิยะวัฒน์ ตรีวิทยา. (2559). กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต. *วารสารเทคนิคการแพทย์เชียงใหม่*, 49(2), 171-184.
- ปาริชาติ ญาตินิยม. (2547). *ลักษณะภาวะพหุพลัง: กรณีศึกษาผู้สูงอายุไทยที่มีชื่อเสียง*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะพยาบาลศาสตร์.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- เสนห์ จามริก. (2537). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทย: บทวิเคราะห์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- อรัญญ์ กักผล. (2552). *คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.

กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

MARKETING COMMUNICATIONS STRATEGY AND BRAND IMAGE OF RAMBHAIR
BARNI RAJABHAT UNIVERSITY INFLUENCING STUDENTS' DECISION TO ENROLL
IN THE BACHELOR'S DEGREE PROGRAM

ณัฐยานัน ธิวลิวงษ์¹

Nattaya Thawilwong²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) แบ่งรูปแบบวิธีวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) สำหรับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสำรวจเอกสารขณะที่ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้สำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2561 จำนวน 400 คน จาก 10 คณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ การตลาดอินเทอร์เน็ตมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมาคือ การตลาดเชิงกิจกรรม และการอุปถัมภ์ทางการศึกษาตามลำดับ ในส่วนของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าภาพลักษณ์

¹ สาขาวิชาการจัดการการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000, 0824764353, 5826111005@rbru.ac.th

² Master of Communication Arts, Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat University 41 M.5 Tachang, Muang, Chanthaburi 22000, 0824764353, 5826111005@rbru.ac.th

ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัยสู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครูและกำลังคนคุณภาพระดับสากล และภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามลำดับ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีควรกำหนดนโยบายด้านกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดโดยมุ่งเน้นการสื่อสารการตลาดผ่านช่องทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย และควรมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย สู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสื่อสารการตลาด, ภาพลักษณ์ตราสินค้า

Abstract

The objective of this thesis is to analyze the marketing communications strategy and brand image of Rambhai Barni Rajabhat University and to explore the influence of marketing communications strategy and brand image of Rambhai Barni Rajabhat University that affects students' decision to enroll in the Bachelor's Degree program.

The research conducts mixed methods combining qualitative and quantitative methods. Qualitative method is utilized for analyzing the marketing communications strategy and brand image of Rambhai Barni Rajabhat University by collecting data from in-depth interviews and documentary research. Quantitative method is applied for exploring the influence of marketing communications strategy and brand image of Rambhai Barni Rajabhat University that affects students' decision to enroll in the Bachelor's Degree program. The data were collected from 400 registered students in 2018 from 10 faculties. The research shows that the most influential element on students' decision is the Internet followed by marketing activity and educational sponsorship respectively. In terms of brand image of Rambhai Barni Rajabhat University, the research shows that the most effective components of the university brand image on students' attachment is research for community and academic services to community followed by the prototype university to produce effective teachers and people through international level and RBRU green university respectively. As a practical recommendation, it suggests that Rambhai Barni Rajabhat University should impose a policy on marketing communications strategy focusing on marketing communications strategy via the

Internet. In terms of brand image of Rambhai Barni Rajabhat University, a special attention should be paid to the components, which were found to have a significant effect, such as research for community and academic services to community as the university determine students' attachment and commitment to Rambhai Barni Rajabhat University brand.

Keywords: Marketing communications strategy, Brand image

ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลง เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 8.2 ในปี พ.ศ. 2550 เป็นร้อยละ 15.6 และในปี พ.ศ. 2580 ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุในที่สุด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่างประสบกับปัญหานักศึกษาไม่ครบตามจำนวนที่จะเปิดการเรียนการสอนได้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชัย, 2559) ทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำเป็นต้องเร่งปรับกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของตนเอง โดยการนำกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและการสร้างภาพลักษณ์มาใช้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักและยอมรับต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยการสร้างภาพลักษณ์องค์กรให้มีความโดดเด่นที่แตกต่างจากสถาบันอื่นๆ เพราะภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่อธิบายถึงตัวตนขององค์กร เป็นภาพที่รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับองค์กรที่ประชาชนรู้จักและเข้าใจ โดยประชาชนจะรับรู้ได้จากการสร้างเอกลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่องค์กรสร้างขึ้น (Balmer, 2001, อ้างถึงใน ภาวิณี มาตแมน, 2557; Jefkins, 1993, อ้างถึงใน แสงเดือน วิษิตารังศักดิ์, 2555)

นอกจากภาพลักษณ์ขององค์กรที่โดดเด่นแล้ว กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดก็เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง และโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ดังที่ ดอน อี. ซูลท์ ปรมาจารย์ด้านการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และคณะ (ซูลท์, ดี. อี., แทนเนนโบม, เอส. ไอ., และ เลาเทอร์บอร์น, อาร์. เอฟ., 2001/2544) ได้กล่าวไว้ว่า IMC คือ การนำเครื่องมือสื่อสารการตลาดหลากหลายรูปแบบมาใช้ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การใช้พนักงานขาย และการตลาดทางตรง เป็นต้น (คอตเลอร์, เอฟ., 2003/2546; เสรี วงษ์มณฑา, 2547) เพื่อสื่อสารข้อมูลขององค์กรไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมาย สร้างความเข้าใจ สร้างการยอมรับระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับองค์กร และมุ่งหวังให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมตามที่องค์กรกำหนด

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากจำนวนนักศึกษาลดลง จากสถิติการสมัครเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีจำนวน 4,010 คน แต่ในปีการศึกษา 2561 มีจำนวน 2,548 คน ซึ่งลดน้อยลงถึง 1,462 คน (ข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2561) ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีการนำกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในการแข่งขันเพื่อดึงดูดนักศึกษาให้เข้ามาศึกษาต่อไม่ว่าจะเป็นการตลาดโดยบุคคล การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การตลาดอินเทอร์เน็ต การตลาดออนไลน์ การอุปถัมภ์ทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น นอกจากกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีการกำหนดภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยในวังแห่งภาคตะวันออก ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครูและกำลังคนคุณภาพระดับสากล และภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัยสู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและการสร้างภาพลักษณ์ในการดึงดูดนักศึกษาให้เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์การใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. เพื่อสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
4. เพื่อสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยกรอบแนวคิดด้านกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัย ประยุกต์จากแนวคิดและทฤษฎีของ ชูลท์, ดี.อี., เทนแนนโบม, เอส. ไอ., และ เลาเทอร์บอร์น, อาร์. เอฟ. (2001/2544) คอตเลอร์, เอฟ., 2003/2546 และเสรี วงษ์มณฑา (2547) ในส่วนของกรอบแนวคิดด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประยุกต์จากแนวคิด

และทฤษฎีของ Balmer (2001, อ้างถึงใน ภาวิณี มาตแมน, 2557) และ Frank Jeffkins (1993, อ้างถึงใน แสงเดือน วณิชดำรงศักดิ์, 2555)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีการศึกษา

แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) โดยแบ่งรูปแบบการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 400 คน จาก 10 คณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อสันนิษฐาน

1. อิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาด ได้แก่ การตลาดโดยบุคคล การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การตลาดอินเทอร์เน็ต และการตลาดออนไลน์ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสังเกต การสำรวจเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำเสนอรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analytical method) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามในส่วนที่สอง เพื่อสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) จากการสังเกต การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การศึกษาโดยวิธีการสังเกต (Observation) เป็นการเข้าไปสังเกตการณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการสื่อสารการตลาดและการสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เช่น การประชุมสัมมนาของผู้บริหาร หรือการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

2. การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth interview) เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 4 คน และผู้บริหารที่กำกับดูแลภาพลักษณ์ในแต่ละด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 6 คน

3. การวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) เป็นการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2561 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัย

4. การนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาข้อมูลเอกสารมาวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม

5. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Data triangulation) ในด้านข้อมูลที่ได้จากแหล่งบุคคลเป็นหลัก รวมทั้งตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเดิมถามซ้ำมากกว่า 1 ครั้งกับบุคคล สถานที่ และเวลาที่แตกต่างกัน คำตอบที่ได้จะเหมือนกัน

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การใช้เครื่องมือวิจัยในการสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนกันยายน – ตุลาคม 2561 โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น ซึ่งเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ทุก ๆ คณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีโอกาสถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยอย่างเท่าเทียมกัน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของนักศึกษาทุกคณะ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวกเพื่อสอบถามข้อมูลจากนักศึกษาที่พบเป็นคนแรกในขณะนั้น ๆ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย 1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษา 2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การทดสอบเครื่องมือในการศึกษา งานวิจัยนี้ได้มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จากการนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา และทดสอบความเชื่อมั่นโดยการนำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561 ของมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี จำนวน 40 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจ หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการลงรหัส (Coding) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางข้อมูลพร้อมคำบรรยายและอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทั้ง 10 คณะ เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ และแบบปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ เกี่ยวกับ เพศ ภูมิลำเนา คณะที่ศึกษา กิจกรรมยามว่าง การเปิดรับสื่อออนไลน์ และเฟซบุ๊กแฟนเพจที่สนใจ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาด ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 18 ข้อ เกี่ยวกับเครื่องมือสื่อสารการตลาดโดยบุคคล การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การตลาดอินเทอร์เน็ต การตลาดออนไลน์ การอุปถัมภ์ทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 12 ข้อ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยในวังแห่งภาคตะวันออก ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล และด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย สู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาด และภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ผลการศึกษา

จากการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีมีการใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดทั้งหมด 7 เครื่องมือ ประกอบด้วยการตลาดโดยบุคคล การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การตลาดอินเทอร์เน็ต การตลาดออนไลน์ การอุปถัมภ์ทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็นเครื่องมือหลัก 5 เครื่องมือ ได้แก่ การตลาดโดยบุคคล การตลาดทางตรง การตลาดเชิงกิจกรรม การตลาดอินเทอร์เน็ต และการตลาดออนไลน์ ในส่วนของเครื่องมือเสริมอีก 2 เครื่องมือ ได้แก่ การอุปถัมภ์ทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์ และจากการสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การตลาดอินเทอร์เน็ต มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ การตลาดเชิงกิจกรรม อันดับที่ 3 คือ การอุปถัมภ์ทางการศึกษา อันดับที่ 4 คือ การประชาสัมพันธ์ อันดับที่ 5 คือ การตลาดทางตรง อันดับที่ 6 คือ การตลาดโดยบุคคล และอันดับสุดท้าย คือ การตลาดออนไลน์

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีกำหนดภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยในวังแห่งภาคตะวันออก ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครูและกำลังคนคุณภาพระดับสากล และภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย สู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น และจากการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย สู่บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล อันดับ 3 คือ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยในวังแห่งภาคตะวันออก

อภิปรายผล

จากการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สำหรับการนิการศึกษาและสำรวจอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปผลการวิจัย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตลาดอินเทอร์เน็ต การตลาดเชิงกิจกรรม และการอุปถัมภ์ทางการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย (www.rbru.ac.th) มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดลธร เพ็ชรณสังกุล (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักศึกษาปริญญาตรี เปิดรับข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยเนื้อหาที่เปิดรับคือ เนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรสาเหตุที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเชิงกิจกรรม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นอันดับที่ 2 โดยนักศึกษาให้ความสนใจกิจกรรมในรูปแบบ RBRU Open House และ RBRU บุกโรงเรียนรับตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพรรณ สุขน้อย (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ (IMC) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาสื่อมวลชนศึกษา คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสารจากกิจกรรมการเปิดบ้าน (Open House) ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านการอุปถัมภ์ทางการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย โดยนักศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาเรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินทอร ไตรศักดิ์ (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในสำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การแจกทุนเรียนฟรีสำหรับเด็กที่เรียนดี และบ้านยากจนมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมากที่สุด จากการอภิปรายผลเกี่ยวกับอิทธิพลของเครื่องมือสื่อสารการตลาดของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ ซูลท์, ดี. อี., เทนเนนโบม, เอส. โอ., และ เลาเทอร์บอร์น, อาร์. เอฟ. (2001/2544) คอตเลอร์, เอฟ. (2003/2546) และเสรี วงษ์มณฑา (2547) ที่ว่า การสื่อสารการตลาดเป็นการนำเครื่องมือสื่อสารการตลาดหลากหลายรูปแบบมาใช้ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์และการให้ข่าวสาร การใช้พนักงานขาย และการตลาดทางตรง เป็นต้น เพื่อสื่อสารข้อมูลขององค์กรไปยังกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมาย สร้างความเข้าใจ สร้างการยอมรับระหว่างกลุ่มเป้าหมายกับองค์กร และมุ่งหวังให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมตามที่องค์กรกำหนด

สำหรับการศึกษาและสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สรุปผลการวิจัย 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิจัย ผู้บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล และภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิจัย ผู้บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษามากที่สุด โดยนักศึกษาให้ความสนใจในด้านการเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และการเป็นมหาวิทยาลัยที่น่าองค์ความรู้สู่การให้บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตราจิตต์ เมืองคล้าย (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้านความศรัทธาในเรื่องมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่ชุมชนมีความภาคภูมิใจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเชื่อถือในเรื่องคณาจารย์ผู้สอน และด้านการยอมรับในเรื่องมหาวิทยาลัยมีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นอันดับที่ 2 โดยนักศึกษาให้ความสนใจในด้านคุณภาพของหลักสูตร ศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน และคุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิวัช พุกสวัสดิ์ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ : ศึกษากรณี 25 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในภาพรวมเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก กล่าวคือ ความมีชื่อเสียง ความมั่นคงของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอน รวมถึงความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย และภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย โดยนักศึกษาให้ความสนใจในด้านการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันดับ 1 ของประเทศ อันดับ 4 ของมหาวิทยาลัยไทย และอันดับ 122 ของมหาวิทยาลัยโลก ด้านอาคารสถานที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะกับการเรียนการสอน และด้านการเป็นมหาวิทยาลัยนำเรียนอันดับต้น ๆ ของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนตรี สังข์ทอง และคณะ (2557) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับภาพลักษณ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ” ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์โดยรวมอยู่ในระดับเชิงบวก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบทบาททางสังคม และด้านบทบาทบุคลากร จากการอภิปรายผลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สอดคล้องกับแนวคิดของ Balmer (2001, อ้างถึงใน ภาวิณี มาตแมน,

2557) และ Jefkins (1993, อ้างถึงใน แสงเดือน วณิชดำรงศักดิ์, 2555) ที่ว่า ภาพลักษณ์ คือ สิ่งที่อยู่ติดกับตัวตนขององค์กร เป็นภาพที่รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับองค์กรที่ประชาชนรู้จักและเข้าใจ โดยประชาชนจะรับรู้ได้จากการสร้างเอกลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่องค์กรสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีควรกำหนดนโยบายด้านกลยุทธ์การตลาด โดยมุ่งเน้นการตลาดผ่านช่องทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย การทำการตลาดเชิงกิจกรรมรูปแบบ RBRU Open House และ RBRU บุคลากรเรียนรู้อย่างตรง รวมถึงการอุปถัมภ์ทางการศึกษา และในส่วนของการสร้างภาพลักษณ์นั้น มหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล และภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล 1. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่กำกับดูแลเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ดังนั้น เว็บไซต์ควรมีความทันสมัย มีเนื้อหาที่ครอบคลุมครบถ้วนทั้งในด้านวิชาการ วิจัย และบริการวิชาการ ตลอดจนสามารถเข้าถึงได้ง่าย 2. การทำการตลาดเชิงกิจกรรมในรูปแบบ RBRU Open House และ RBRU บุคลากรเรียนรู้อย่างตรง ควรมีการบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นคณะ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายแนะแนว กองบริการการศึกษา โดยมีกองบริการการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลเรื่องดังกล่าว รวมถึงมหาวิทยาลัยควรกำหนดปฏิทินการทำการตลาดเชิงกิจกรรมที่ชัดเจน เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ในทิศทางเดียวกัน 3. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ให้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ภาพลักษณ์ด้านการบูรณาการองค์ความรู้งานวิจัย บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่น ทุกคณะของมหาวิทยาลัยควรผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง และมหาวิทยาลัยต้องนำผลงานวิจัยนั้นไปให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

2. ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยต้นแบบการผลิตครู และกำลังคนคุณภาพระดับสากล มหาวิทยาลัยต้องเร่งพัฒนาทุกหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยและสภาวิชาชีพกำหนด รวมถึงพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอนอย่างแท้จริง เพื่อนำความรู้ดังกล่าวมาผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่คิดได้ ทำเป็น แก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ และเป็นบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของสังคมและตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับสากล 3. ภาพลักษณ์ด้านมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ต้องให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการลดใช้พลังงานทุกชนิด รวมถึงเดินหรือปั่นจักรยานแทนการใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เพื่อดำรงไว้ซึ่งการเป็นมหาวิทยาลัยน่าเรียนอันดับต้น ๆ ของประเทศ และการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏต้นแบบด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมระดับโลก

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (7 กันยายน 2561). มหาวิทยาลัยปรับตัวในยุคอัตราเกิดลดลง. สืบค้นจาก www.kriengsak.com/node/874.
- คอตเลอร์, เอฟ. (2546). *การจัดการการตลาด = Marketing Management* (ธนวรรณ แสงสุวรรณ และคณะ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2003).
- ชูลท์, ดี. อี., เทนเนนโบม, เอส. โอ., และ เลาทอร์บอร์น, อาร์. เอฟ. (2544). *ไอเอ็มซีการสื่อสารการตลาดแนวใหม่ = The new marketing paradigm: Integrated marketing communications* (ชินจิตต์ แจ้เจนกิจ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สยามศิลป์ พรินท์ แอนด์ แพ็ค. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2001).
- ดลธร เพ็ชรณสังกุล. (2556). *ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยแม่โจ้, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชานิเทศศาสตร์.
- ตราจิตต์ เมืองคล้าย. (2556). *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยบูรพาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป.
- ฝ่ายทะเบียนและประมวลผล. (2561). *จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2560-2561*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรพรรณ สุขน้อย. (2556). *เครื่องมือสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ (IMC) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาสื่อสารมวลชนศึกษา คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาวิชาการจัดการการสื่อสารองค์กร.

- ภาวิณี มาตม้วน. (2557). กลยุทธ์การตลาดเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการตลาด.
- มนตรี สังข์ทอง และคณะ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับภาพลักษณ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 19(2), 118.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2547). *ครบเครื่องเรื่องการสื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- แสงเดือน วณิชดำรงศักดิ์. (2555). การรับรู้ภาพลักษณ์และคุณภาพบริการ: กรณีศึกษานาคาร์เกียร์ดินาคิน สาขากรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป.
- อภิชาต พุกสวัสดิ์. (2555). การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ: ศึกษากรณี 25 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา*, 5(2), 6-7.
- อินทอร ไตรศักดิ์. (2557). การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในสำนักงานการอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการตลาด.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (25 พฤษภาคม 2559). มหาวิทยาลัยไทยจะอยู่รอดได้หรือไม่. สืบค้นจาก manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?News.

อิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

THE TOTAL INFLUENCE OF FACTOR EFFECTING TO
INDEPENDENT STUDY OF POLICE CADETพันตำรวจโท ดร.พิชิต ปันธุ์วัฒนา¹Pol.Lt.Col.Pitsarn Phanwattana, Ph.D.²

บทความที่ 5

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา ความรู้ที่ปรึกษาที่มีต่อการศึกษาอิสระ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักเรียนนายร้อยตำรวจ 86 ราย วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาและเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง เชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตแบบมีโครงสร้าง และบันทึกความจำกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ 16 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อการศึกษาอิสระมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการการศึกษาอิสระมากที่สุด

คำสำคัญ: การศึกษาอิสระ, อิทธิพล, นักเรียนนายร้อยตำรวจ

Abstract

The objective of this research was to study the influence of general learner, study environmental, study readiness, knowledge adviser involves to independent study. This study was conducted by applying 2 research methodologies. For quantitative approach, questionnaires were used to collect data 86 from police cadet. The data was analyzed by using descriptive statistics and path analysis. With the qualitative approach, in-depth interview, structured observation and field notes with 16 police cadets. The results indicated that the study readiness had the most direct influence

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เลขที่ 90 ต.สามพราน อ.สามพราน จ.นครปฐม 73110, 0819056711, jodd0509@gmail.com

² Assistant professor, Ph.D. Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy 90 Samphran, Sam Phran, Nakhon Pathom 73110, 0819056711, jodd0509@gmail.com

to independent study and the general learner had the most indirect and total influence to independent study.

Keywords: Independent study, Influence, Police cadet

ที่มาและความสำคัญ

การศึกษาอิสระหรือการค้นคว้าอิสระ (Independent study) เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างอิสระในหัวข้อที่ตกลงนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตรปกติของสถานศึกษา หัวข้อที่ศึกษาขึ้นอยู่กับตกลงกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ ภายใต้กรอบที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งมักกำหนดสาขาวิชาที่ให้ศึกษา ระยะเวลา ความยากง่าย ปริมาณ เนื้องานที่ต้องศึกษาและวิธีการประเมินผลไว้ โดยปกติก่อนเริ่มทำการศึกษาดังกล่าวต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำวิชาศึกษาอิสระรับรองหัวข้อ การรับรองดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปตามบริบท เช่น รับรองว่าตนมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่จะให้คำปรึกษาในหัวข้อ รับรองว่าผู้เรียนมีความสามารถเพียงพอที่จะศึกษาหัวข้อดังกล่าวได้ด้วยตนเอง รับรองว่าหัวข้อนั้นมีความสำคัญเหมาะสมกับวิชาการ ศึกษาอิสระในระดับที่ผู้เรียนกำลังศึกษาการเรียนการสอนด้วยวิธีการศึกษาอิสระเป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เพิ่มทักษะทางการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ ในการแสวงหาความรู้ข้อเท็จจริง ตามหลักการและแนวทางปฏิบัติที่สังคมนักวิชาการยอมรับ (Litzler, 2014) การศึกษาอิสระช่วยส่งเสริมเพิ่มเติมในประเด็นที่สนใจตอบสนองความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียนขณะที่การได้มาซึ่งความรู้ในปัจจุบันเป็นการแสวงหาความรู้โดยวิธี อนุมานและอุปมาน (Deductive & Inductive) กล่าวคือ ใช้วิธีอนุมานเพื่อคาดคะเนคำตอบหรือ การตั้งสมมติฐาน จากนั้นนำวิธีอุปมานใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานว่าเป็นไปตาม ที่คาดคะเนหรือไม่แล้วจึงสรุปผลที่ได้ สามารถจำแนกได้ 5 ขั้นตอน 1. ขั้นตอนการกำหนดปัญหา (Problem) 2. ขั้นตอนการตั้งสมมติฐาน (Hypothesis) 3. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล (Data collection) 4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ ข้อมูล (Analysis) และ 5. ขั้นตอนการสรุปผล (Conclusion) (Red'ko, Yuzhakova, & Yanushevskaya, 2015)

ที่ผ่านมาการศึกษาอิสระตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการตำรวจ หลักสูตร พ.ศ. 2556 มีไม่มากนักเนื่องจากผู้สอนส่วนใหญ่เลือกใช้การบรรยายประกอบโปรแกรมนำเสนอประกอบการบรรยาย ซึ่งรวมถึงวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจที่จะใช้ควบคู่กับการแบ่งกลุ่ม สนทนาหรือประชุมระดมสมอง แต่ปัจจุบันหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการตำรวจ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 ที่ใช้เวลาศึกษาจากเดิม 4 ปี เป็น 5 ปี ได้เน้นการศึกษาอิสระ และศึกษาด้านกฎหมาย เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรตามยุทธศาสตร์การศึกษาของสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติ (กองบัญชาการศึกษา, 2561) โดยวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจเป็นหนึ่งในวิชาเลือกของกลุ่มวิชาการบริหารที่นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปี 4 ต้องเลือกลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการตำรวจหลักสูตรปรับปรุง รายละเอียดของรายวิชานี้เกี่ยวข้องกับสัมมนาทบทวนปัญหาการบริหารและการปฏิบัติงานตำรวจด้านต่าง ๆ อาทิ องค์การและการจัดการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและพัสดุ พฤติกรรมองค์การ เทคนิคการบริหาร การวางแผน และการพัฒนาองค์การ มุ่งเน้นด้านความรู้และทักษะทางปัญญาตาม มคอ.3 ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร (Curriculum mapping) (โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2561)

การจัดการเรียนการสอนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจภายใต้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 อาจประสบปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากแต่เดิมไม่เคยใช้การศึกษาอิสระเป็นเครื่องมือการสอน จึงอาจเกิดปัญหาด้านการปรับตัว รวมถึงผู้เรียนที่แต่เดิมรับรู้โดยนัยฟังบรรยายในชั้นเรียน ต้องปรับเปลี่ยนช่องทางหาความรู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือขึ้นอยู่กับปัจจัยหลากหลายด้าน อาทิ เช่น คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา ความรู้ที่ปรึกษา เป็นต้น ผู้วิจัยในฐานะหนึ่งในผู้สอนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจประสงค์ทราบถึงอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระเพื่อใช้เป็นข้อมูลพัฒนา จึงคัดเลือกปัจจัยที่นักการศึกษาใช้ในงานเป็นตัวแปรอิสระที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับบริบทเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาค้างนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษาที่มีต่อการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียนนายร้อยตำรวจ หมายถึง ผู้เรียนชั้นปีที่ 4 ที่เลือกลงทะเบียนเรียนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจในปีการศึกษา 2/2561

คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน หมายถึง เพศ ภูมิถิ่น และผลการเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาอิสระในวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ

สภาพแวดล้อมในการศึกษา หมายถึง สถานที่ เวลา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ความพร้อมในการศึกษา หมายถึง การเข้าใจวิธีศึกษา การเตรียมตัวก่อนศึกษา และความมุ่งมั่นเพื่อศึกษาของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาอิสระในวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ

ความรู้ที่ปรึกษา หมายถึง ระดับความรู้ ความรู้ที่ถ่ายทอด และความรู้ที่ได้รับของอาจารย์ผู้สอนตามมุมมองของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาอิสระในวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ

การศึกษานิเวศ หมายถึง รูปแบบในการศึกษาวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจที่ตกลงกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ภายใต้กรอบที่สถานศึกษากำหนด

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

จากภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ศึกษาพบว่าตัวแปรทั้งสิ้น 5 ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรตาม 1 ตัว คือ การศึกษานิเวศ และตัวแปรอิสระอีก 4 ตัว ได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษา โดยภาพที่ 1 เป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear relationship) มีทิศทางของความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงเชิงบวก (Positive relationship) ได้แก่ ตัวแปรคุณ ลักษณะพื้นฐานผู้เรียนที่ส่งผลต่อความพร้อมในการศึกษา หรือตัวแปรความรู้ที่ปรึกษาที่ส่งผลต่อการศึกษานิเวศเป็นต้น (Gogtay & Thatte, 2017) โดยความสัมพันธ์ทั้งหมดในภาพสามารถเขียนเป็นสมมติฐานได้ 4 ข้อดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การศึกษานิเวศ (ISTUDY) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษาความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษา

$$ISTUDY = f(\beta_1 \text{ GENERALS} + \beta_2 \text{ ENVIRS} + \beta_3 \text{ READYS} + \beta_4 \text{ KNOWAD}) \dots (1)$$

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ที่ปรึกษา (KNOWAD) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา และความพร้อมในการศึกษา

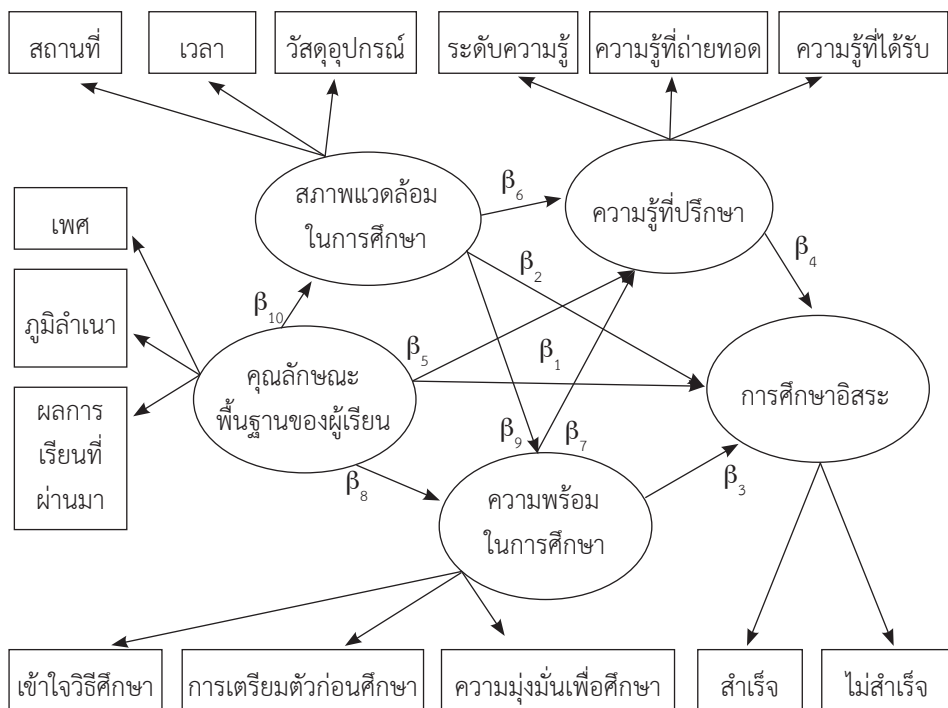
$$KNOWAD = f(\beta_5 \text{ GENERALS} + \beta_6 \text{ ENVIRS} + \beta_7 \text{ READYS}) \dots (2)$$

สมมติฐานที่ 3 ความพร้อมในการศึกษา (READYS) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน และสภาพแวดล้อมในการศึกษา

$$READYS = f(\beta_8 \text{ GENERALS} + \beta_9 \text{ ENVIRS}) \dots (3)$$

สมมติฐานที่ 4 สภาพแวดล้อมในการศึกษา (ENVIRS) ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน

$$ENVIRS = f(\beta_{10} \text{ GENERALS}) \dots (4)$$

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันเพื่อให้ข้อค้นพบเป็นไปในลักษณะเกื้อกูลส่งเสริมกัน

กลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณใช้หน่วยวิเคราะห์ (Units of analysis) ที่มีคุณสมบัติของหน่วยระดับบุคคล ได้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่เลือกลงทะเบียนเรียนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ ในปีการศึกษา 2/2561 จำนวน 86 ราย ส่วนกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพไม่กำหนดจำนวนตัวอย่างที่แน่ชัด มีลักษณะยืดหยุ่นปรับตามความเหมาะสม เก็บจนกว่าข้อมูลเกิดความอิ่มตัวเชิงทฤษฎี (Theoretical saturation) (Creswell, 2014)

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (Palinkas, Horwitz, Green, Wisdom, Duan, & Hoagwood, 2015) ไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) แต่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยกล่าวคือ ลักษณะกลุ่มที่เลือกมีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยคัดเลือกนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจในปีการศึกษา 2/2561 และเชิงคุณภาพใช้การสุ่มตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) เพื่อความเป็นตัวแทน (Creswell, 2014) คัดเลือกนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีคุณสมบัติตามข้างต้นจำนวน 16 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่ได้ผ่านการทบทวนวรรณกรรม การให้คำนิยามปฏิบัติการ และยืนยันความถูกต้องตามหลักวิชาการเชิงทฤษฎีว่าแบบสอบถามได้วัดในสิ่งที่ต้องการจากที่พิจารณาเรื่องความถูกต้อง (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2558) 1. ความถูกต้องเนื้อหา (Content validity) 2. ความถูกต้องของตัวสร้าง (Construct validity) 3. ความถูกต้องเกี่ยวกับมาตรฐาน (Criterion - related validity) 4. ความถูกต้องผิวหน้า (Face validity) 5. ความถูกต้องในการแปล (Translation validity) 6. ความถูกต้องบริบท (Nomological validity) และ 7. ความถูกต้องพ้องกัน (Concurrent validity) (Peeters, Beltyukova, & Martin, 2013) และเครื่องมือที่ใช้เชิงคุณภาพใช้ทฤษฎีติดพื้นที่ (Grounded theory) ใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In depth interview) การสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured observation) การบันทึกความจำ (Memos) ยึดตามสภาพความจริงเป็นหลักตามแรงขับของข้อมูล (Data-driven approach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณเลือกใช้การเก็บจากแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างคำถามเป็นข้อความเข้าใจง่ายไม่สลับซับซ้อนให้ผู้ตอบเกิดข้อสงสัย ไม่มีคำถามขึ้นนำครอบคลุมทุกประเด็นการศึกษา (Benedict, De Jong, & Baumgartner, 2010) ผ่านการวัดความเชื่อมั่นของความคงตัว (Stability reliability) ศึกษานำร่อง (Pilot study) และวิธีการทดสอบซ้ำ (Test - retest method) (Resch, Driscoll, McCaffrey, Brown, Ferrara, & Macciocchi, 2013) ก่อนนำไปใช้จริงในงาน ส่วนวิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพได้ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารอ้างอิงเพื่อหาช่องว่างของความรู้ (Gap of knowledge) ร่วมกับเครื่องมือการวิจัยข้างต้น ใช้หลากหลายวิธีแบบที่เรียกว่าพหุวิธี (Triangulation) เพื่อการยืนยันข้อค้นพบว่ามีความถูกต้องโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นสำคัญ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2554) รายละเอียดการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เจาะลึกประกอบด้วยคำถามหลัก

คำถามชักโไล่เรียง และคำถามติดตาม ปฏิบัติโดยปล่อยตามสภาวะไม่กำหนดล่วงหน้ามากนัก ใช้คำถามปลายเปิด (Open ended questions) รวม 5 ข้อ พร้อมกับเตรียมจัดทำแบบจัดบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อช่วยจัดระบบความคิดแต่ละประเด็นไว้ครบถ้วน

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงปริมาณเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระใดมีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมต่อการศึกษาอิสระวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจ ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และเชิงคุณภาพใช้แนวทางการวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductive analysis) เริ่มจากเตรียมแฟ้มข้อมูล ศึกษารายละเอียดเอกสารข้อความให้เกิดความคุ้นเคย และแยกประเด็นเนื้อเรื่องเพื่อได้แบบแผนของความสัมพันธ์ที่ผ่านกระบวนการทำซ้ำ การหมุนวน และการเปรียบเทียบในกรณีเชิงลบ เมื่อข้อมูลจัดเป็นกลุ่มเรียบรื้อนำข้อมูลเข้าโปรแกรม ATLAS.ti (กรณีการ สุขเกษม และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2558)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณใช้สถิติ 2 ประเภท คือ 1. สถิติตัวแปรตัวเดียว ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง และ 2. สถิติหลายตัวแปรในการหาน้ำหนักรายการข้อความที่ใช้สร้างมาตรวัด ทดสอบความถูกต้องของมาตรวัด ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ เชิงคุณภาพใช้สถิติพรรณนา การกระจายอัตราส่วนร้อยละของความถี่แต่ละกลุ่ม (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2555)

ทั้งนี้การดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทุกขั้นตอนได้ยึดหลักจริยธรรมสากลในการทำวิจัย (Belmont report) ประกอบด้วยหลักความเคารพในบุคคล หลักคุณประโยชน์ไม่ก่ออันตราย และหลักความยุติธรรม (Friesen, Kearns, & Redman, 2017) อย่างเคร่งครัด

ผลการศึกษา

สภาพทั่วไปของตัวแปรที่ใช้ศึกษาพบว่า ภาพรวมของนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการเรียนวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 73.3) มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 31.2) ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาได้เกรดระหว่าง 2.50 - 2.99 (ร้อยละ 36.0) นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่คิดเห็นว่ามีความสำเร็จในการเรียนแบบศึกษาอิสระ (ร้อยละ 77.9) โดยส่วนใหญ่คิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในการศึกษาด้านสถานที่ และอุปกรณ์อยู่ในระดับดี (คะแนน 3.78/3.64 จากคะแนนเต็ม 5.00) ส่วนเวลาคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับปานกลาง (คะแนน 3.07 จากคะแนนเต็ม 5.00) เรื่องความรู้ที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่

ทราบว่าการที่ปรึกษาส่วนใหญ่ของนักเรียนเป็นอาจารย์ในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และคิดเห็นว่าการที่ปรึกษาที่ได้รับถ่ายทอดจากที่ปรึกษาและความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับดี (คะแนน 7.56/7.23 จากคะแนนเต็ม 10.00) ทั้งนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่มีความเข้าใจวิธีการศึกษาแบบศึกษาอิสระเป็นอย่างดี (คะแนน 7.17 จากคะแนนเต็ม 10.00) ซึ่งส่วนใหญ่ได้การเตรียมตัวก่อนศึกษาและมีความมุ่งมั่นเพื่อศึกษาในระดับปานกลาง (คะแนน 6.76/6.89 จากคะแนนเต็ม 10.00)

ตารางที่1 สภาพทั่วไปของตัวแปรที่ใช้ศึกษา (n = 86)

รายการที่ใช้วัด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	Alpha if item deleted
สถานที่	5	3.78	1.67	.54	.73	.806
เวลา	5	3.07	1.44	.37	.29	.787
วัสดุอุปกรณ์	5	3.64	1.71	.63	.57	.764
ระดับความรู้	4	2.37	.91	.29	.17	.718
ความรู้ที่ถ่ายทอด	10	7.56	3.37	.78	1.14	.779
ความรู้ที่ได้รับ	10	7.23	3.13	-.27	1.16	.764
เข้าใจวิธีศึกษา	10	7.17	3.29	1.08	.89	.737
การเตรียมตัวก่อนศึกษา	10	6.76	2.28	.87	.64	.811
ความมุ่งมั่นเพื่อศึกษา	10	6.89	2.21	.44	.71	.846
รายการที่ใช้วัด			จำนวน (คน)		อัตราส่วนร้อยละ	
เพศ	ชาย		63		73.3	
	หญิง		23		26.7	
ภูมิสำเนา	เหนือ		17		19.8	
	ใต้		11		12.8	
	ตะวันออก		15		17.5	
	ตะวันออกเฉียงเหนือ		26		31.2	
	ตะวันตก		7		8.2	
	กรุงเทพมหานคร		9		10.5	

รายการที่ใช้วัด		จำนวน (คน)	อัตราส่วนร้อยละ
ผลการเรียนที่ผ่านมา	2.00 - 2.49	9	10.5
	2.50 - 2.99	31	36.0
	3.00 - 3.49	28	32.6
	3.50 ขึ้นไป	18	20.9
การศึกษาคืออิสระ	ไม่สำเร็จ	19	22.1
	สำเร็จ	67	77.9

หมายเหตุ: ค่าต่ำสุด = 1

การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษาความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษาที่มีต่อการศึกษาคืออิสระ ก่อนนำข้อมูลเข้าสู่การวิเคราะห์ทางสถิติต้องตรวจสอบข้อมูลก่อนว่าละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธีหรือไม่ โดยตรวจสอบข้อสมมติ (Assumptions) อย่างน้อย 4 ข้อ ได้แก่ ความเหมือนกันของการผันแปร (Homoscedasticity) ความเป็นเส้นตรง (Linearity) การกระจายปกติตัวแปรเดียว (Univariate normality) และตัวแปรอิสระไม่สัมพันธ์สูง (Multicollinearity) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556) (ตารางที่ 2) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แปลงข้อมูลเชิงคุณภาพ (คุณ ลักษณะพื้นฐานผู้เรียน) ที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) สำหรับใช้เทคนิควิเคราะห์ถดถอย

จากตารางที่ 2 พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินกว่า .75 ที่ก่อเกิดปัญหาละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิควิธี เป็นสิ่งบ่งชี้เบื้องต้นว่าสามารถนำตัวแปรเหล่านี้วิเคราะห์ขั้นต่อไปได้ ตัวแปรทั้งหมดมีการกระจายปกติ พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าที่ได้จาก K-S test เมื่อทดสอบ Linearly ตรวจสอบความเป็นเส้นตรงพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการ ศึกษาอิสระ (F test = 1.576 มีนัยสำคัญทางสถิติ) และค่า KMO (Kaiser - Meyer Olkin) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลตัวอย่างที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) อยู่เกณฑ์ปกติกล่าวคือ ค่า KMO มากกว่า 0 และเข้าใกล้ไปทาง 1 (Ryu, 2013) (ค่า KMO ที่ได้ = .743) จึงสรุปว่าภาพรวมตัวแปรทั้งหมดที่ใช้วิเคราะห์ได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ไม่การละเมิดข้อสมมติ

ตารางที่ 2 ค่าความสัมพันธ์ทวิระหว่างตัวแปรและสถิติพรรณนาตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปร	ISTUDY	GENERALS	ENVIRS	READYS	KNOWAD
ISTUDY	1.00	.47	.51	.38	.29
GENERALS		1.00	.39	.41	.46
ENVIRS			1.00	.63	.33
READYS				1.00	.27
KNOWAD					1.00
Tolerance	-	.81	.79	.77	.81
VIF	-	1.27	1.34	1.31	1.29
K-S Test	.10	.07	.09	.08	.07
ค่าสูงสุด	10	5	5	10	10
ค่าเฉลี่ย	7.54	3.09	3.36	6.87	7.11
ค่าเบี่ยงเบนฯ	3.17	1.41	1.67	2.76	3.27
ค่าความเบ้	.78	-.29	.37	.79	1.16
ค่าความโด่ง	1.07	-.07	.56	.64	.97

หมายเหตุ: Min ทุกตัวแปร = 1, Kaiser – Meyer Olkin = .743, Sig. F = .000, F test = 1.576

การวิเคราะห์เส้นทางเพื่อหาอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ที่มีต่อการ ศึกษาอิสระเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ปรากฏสมการโครงสร้าง 5 - 8 ภาพที่ 2 และ ตารางที่ 3 ดังนี้

$$ISTUDY = f (.687 GENERALS + .647 ENVIRS + .693 READYS + .624 KNOWAD).....(5)$$

$$R = .631 \quad R^2 = .467 \quad F = 14.354 \quad Sig.F = .000$$

$$KNOWAD = f (.553 GENERALS + .601 ENVIRS + .667 READYS).....(6)$$

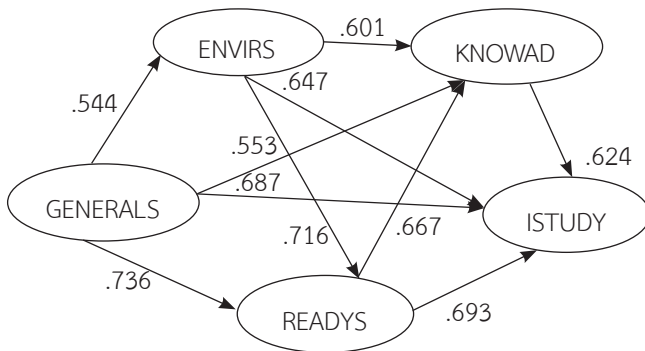
$$R = .728 \quad R^2 = .523 \quad F = 14.649 \quad Sig.F = .001$$

$$READYS = f (.736 GENERALS + .716 ENVIRS).....(7)$$

$$R = .674 \quad R^2 = .466 \quad F = 13.893 \quad Sig.F = .000$$

$$ENVIRS = f (.544 GENERALS).....(8)$$

$$R = .711 \quad R^2 = .497 \quad F = 14.841 \quad Sig.F = .000$$

ภาพที่ 2 แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ (Path diagram)

ตารางที่ 3 อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และโดยรวมตัวแปรอิสระที่มีต่อการศึกษาอิสระ (n = 86)

อิทธิพลของตัวแปร	ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	ผลรวม
คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน (GENERALS)	.687	1.059	1.746
สภาพแวดล้อมในการศึกษา (ENVIRS)	.647	.871	1.518
ความพร้อมในการศึกษา (READYS)	.693	.416	1.109
ความรู้ที่ปรึกษา (KNOWAD)	.624	-	.624

หมายเหตุ: อิทธิพลทางอ้อมของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนได้จาก $(.544 \times .601 \times .624) + (.736 \times .693) + (.553 \times .624) = 1.059$ และผลรวมได้จาก $.687 + 1.059 = 1.746$ อิทธิพลทางอ้อมของสภาพแวดล้อมในการศึกษาได้จาก $(.601 \times .624) + (.716 \times .693) = .871$ และผลรวมได้จาก $.647 + .871 = 1.518$ และอิทธิพลทางอ้อมของความพร้อมในการศึกษาได้จาก $.667 \times .624 = .416$ และผลรวมได้จาก $.693 + .416 = 1.109$

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษาความพร้อมในการศึกษาและความรู้ที่ปรึกษาที่มีต่อการศึกษาอิสระ สามารถอภิปรายผลจากตารางที่ 3 ได้ว่าความพร้อมในการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อการศึกษาอิสระมากที่สุด (.693) รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพ แวดล้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษาเป็นลำดับท้าย (.624)

แต่ทั้งนี้คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการศึกษาอิสระมากที่สุด (1.059/1.746) รองลงมาไล่เรียงลำดับ คือ สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษาเป็นลำดับท้าย

ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถสรุปสาระได้ความว่า ความพร้อมในการศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อการศึกษาอิสระมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนมีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการศึกษาอิสระมากที่สุดข้อค้นพบที่ได้เป็นดังสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ข้อ เนื่องจากทุกสมมติฐานต่างมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก หากจะต่างกันแต่ค่าสัมพันธ์เท่านั้น จึงยอมรับในสมมติฐานดังกล่าว ดังเช่น การศึกษาอิสระขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา ความพร้อมในการศึกษา และความรู้ที่ปรึกษา หรือความรู้ที่ปรึกษาขึ้นอยู่กับคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการศึกษา และความพร้อมในการศึกษา เป็นต้น

เรื่องความพร้อมในการศึกษาที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการศึกษาอิสระสูงที่สุดเกี่ยวข้องกับ การเข้าใจวิธีศึกษา การเตรียมตัวก่อนศึกษา และการมุ่งมั่นในการศึกษา อธิบายได้ว่าการเตรียมตัวในการศึกษาอิสระเบื้องต้นผู้เรียนจำต้องเข้าใจวิธีการศึกษาอย่างถูกต้องเริ่มตั้งแต่ความเข้าใจว่า การศึกษาอิสระต้องเริ่มจากการกำหนดประเด็นปัญหาเพื่อดำเนินการค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลผ่านการแสดงออกของผู้ศึกษาด้วยความมุ่งมั่นต่อการศึกษา ทำการศึกษาโดยใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้และเผยแพร่ต่อสาธารณะ สิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการของความพร้อมในการศึกษาที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน ภายใต้การศึกษาค้นคว้าอิสระตัวอย่างเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการศึกษามีมากมาย เช่น การจัดเตรียมตนเองเพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างวินัยและความมุ่งมั่นในตนเองรวมถึงการดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียน ได้แก่ มุมเรียน อุปกรณ์การเรียน รวมถึงแสงสว่าง อุณหภูมิ การจัดเตรียมเวลาเพื่อการเรียน ได้แก่ เวลาที่เหมาะสม การทำกิจกรรมการเรียนที่ตรงเวลา หรือการจัดเตรียมทุนทรัพย์เพื่อการเรียน เป็นต้น การเตรียมความพร้อมควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนเป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากการกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนสนใจ ใส่ใจต่อบทเรียนนั้น ความใส่ใจเป็นจุดเริ่มแรกที่จะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ยากและท้าทายจะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีแรงจูงใจ จึงจะกระทำอย่างตั้งใจในการสร้างความรู้จากการศึกษาอิสระด้วยตนเอง (Mckendry & Boyd, 2012) ประเด็นเรื่องเพศที่เป็นตัวแปรองค์ประกอบของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนที่มีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและผลรวมต่อการศึกษาอิสระข้อค้นพบจากงานวิจัยระบุว่าเพศส่งผลต่อผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยเปรียบเทียบโอกาสสำเร็จการศึกษาระหว่างเพศชายและเพศหญิงพบว่า เพศหญิงมีโอกาสสำเร็จ การศึกษาตามกำหนด เวลา มากกว่านักศึกษาเพศชายที่มีโอกาสสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาและ ออกกลางคันสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง (Croson & Gneezy, 2009) อย่างไรก็ตามประเด็นอื่นที่เกี่ยวกับ

คุณลักษณะบุคคล เช่น อายุ การศึกษา หรือประสบการณ์ ต่างมีอิทธิพลต่อการเรียนมากกว่าเรื่อง ความแตกต่างทางเพศ เช่น ความแตกต่างด้านอายุหรือวัยมีส่วนเกี่ยวข้องที่จะก่อให้เกิดความแตกต่าง เรื่องความรับผิดชอบ ความสนใจ ความรอบรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิด ความมีเหตุผล และวุฒิภาวะด้านอื่นรวมถึงความสามารถทางสติปัญญาได้ หรือการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับที่สูงกว่าจะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีกว่า เช่นเดียวกับประสบการณ์กล่าวคือ ผู้ที่มีวัยวุฒิ มักปฏิบัติตนต่อสิ่งใดได้ดีกว่าผู้อ่อนประสบการณ์ซึ่งรวมถึงเรื่องของการศึกษาอิสระ หรืออาจเปรียบดั่ง คำกล่าวที่ว่า ประสบการณ์สอนให้รู้และเป็นครูของทุกคน ความฉลาดนั้นคือผลของการสะสม ประสบการณ์

ประเด็นของภูมิลำเนาผู้เรียนที่มีอิทธิพลทางอ้อมและผลรวมต่อการศึกษอิสระ ประเด็นนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนที่มีภูมิลำเนากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศได้รับโอกาสเข้าถึง แหล่งข้อมูลมากกว่าผู้ เรียนที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด แต่ทั้งนี้ที่กล่าวมอาจเป็นข้อสรุปได้เนื่องด้วยการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้วยการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไม่ว่าผู้เรียนมีภูมิลำเนาใดย่อม สามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค และประเด็นของผลการเรียนที่ผ่านมาที่มีอิทธิพลทั้งทางอ้อมและ ผลรวมต่อการศึกษอิสระ เมื่อนำพฤติกรรมของผู้เรียนเข้าร่วมพิจารณาการชี้ได้ชัดว่าความสนใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความเอาใจใส่ ความกระตือรือร้น ความใฝ่เรียนรู้ ความต้องการประสบผลสำเร็จ ความเพียร พฤติกรรมที่แสดงออกเหล่านี้ต่างส่งผลให้การศึกษอิสระมีโอกาสประสบผลสำเร็จมากกว่า ผู้บกพร่องทางพฤติกรรมดังกล่าว ผู้เรียนได้รับผลการเรียนที่ดีหรือกรณีที่ผู้เรียนมักแสดงความคิดเห็น และมีข้อเสนอแนะในประเด็นที่ได้ศึกษาก็จะส่งเสริมให้การศึกษามีประสิทธิภาพประสบผลสำเร็จ ได้เช่นกัน (Hattie & Timperley, 2007) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษอิสระที่ต้องใช้พฤติกรรม ดังกล่าวเพื่อสนับสนุนการเรียนมากกว่าการศึกษาในชั้นเรียนทั่วไป

อย่างไรก็ดีเรื่องสภาพแวดล้อมในการศึกษาและความรู้ที่ปรึกษาเป็นเรื่องที่มีอาจมองข้าม ได้เนื่องจากทั้งสองเรื่องต่างมีอิทธิพลต่อการศึกษอิสระ เพียงแต่ต่างมีอิทธิพลไม่เทียบเท่า เรื่องของคุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนและความพร้อมในการศึกษา การที่ระบุว่าสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการศึกษอิสระเนื่องจากสภาพแวดล้อมมักเกี่ยวข้องกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในชั้นเรียน สภาพแวดล้อมคือ สภาพสภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยความหมายสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนคือ องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้แก่ มีบรรยากาศดี มีความเป็นระเบียบ มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการเรียนรู้ หลากหลาย (Ernst, & Erickson, 2018) เช่นนี้สภาพแวดล้อมการเรียนวิชาสัมพันธ์กับการบริหารงานตำราจ

แบบศึกษาอิสระของนักเรียนนายร้อยตำรวจด้านสถานที่ใช้ในการเรียน เวลาในการเรียน และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบที่ผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญเนื่องจากมีอิทธิพลต่อการศึกษาอิสระ ยกตัวอย่างเรื่องสถานที่ใช้ในการเรียนที่นักการศึกษาได้ระบุถึงความสำคัญของสถานที่ใช้ในการเรียนที่ทำหน้าที่ดังสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน สถานที่ใช้เรียนต้องมีโปร่งโล่ง อากาศถ่ายเท มีหน้าต่างเพื่อให้ผู้เรียนอยู่ภายในห้องไม่รู้สึกถึงความอึดอัด การจัดสถานที่ใช้ในการเรียนต้องคำนึงถึงลักษณะการเรียนการสอน และวิธีการสอน คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ คำนึงถึงบรรยากาศที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในบางครั้งการจัดสถานที่ใช้ในการเรียนอาจคำนึงถึงความสะดวกและความยืดหยุ่นของการใช้งานเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดและตกแต่งสถานที่ใช้เรียนควรยึดหลัก 2 ประการ 1. การสร้างความสนใจในการเรียน และ 2. ความมีระเบียบ (Schindel, & Tolbert, 2017)

ส่วนเรื่องของความรู้ที่ปรึกษาเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ใกล้ชิดนักศึกษามากที่สุดจะเป็นผู้ที่รวบรวมและทราบข้อมูลของนักเรียน รู้จุดเด่นหรือลักษณะพิเศษของนักเรียนแต่ละคนที่ต้องส่งเสริม พร้อมทั้งรู้จุดด้อยที่ต้องแก้ไข นักเรียนที่เข้ามาศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจจะต้องปรับตัวมากกว่านักศึกษาระบบมหาวิทยาลัยปกติ ทั้งในด้านการเรียนรวมถึงการใช้ชีวิตประจำวัน อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต บทบาทด้านวิชาการ ได้แก่ การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา การดำเนินแบบคำร้อง ติดตามความก้าวหน้าทางด้านการเรียน ติดตามผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของนักเรียน แนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนตกต่ำ แนะนำและช่วยเหลือเพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ หรือการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อเป็นต้นส่วนบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการดำเนินชีวิต ได้แก่ การดูแลด้านจิตใจและปัญหาอื่น ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายของอาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับและบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และตักเตือนเมื่อทำผิดกฎระเบียบวินัย ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ปัญหาสุขภาพกาย ปัญหาสุขภาพจิต รวมทั้งปัญหาการปรับตัวในสังคม เป็นต้น จะเห็นได้ชัดว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีอยู่มากมาย เช่นนี้ความรู้ที่ปรึกษาจึงเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่มีอาจมองข้ามซึ่งประเด็นความรู้ที่ปรึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับคุณวุฒิที่ประกอบด้วยตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ความพร้อมในการศึกษา การที่นักเรียนนายร้อยตำรวจสามารถศึกษาอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องมีการวางแผนการศึกษาควบคู่กับความมุ่งมั่นในการศึกษาของตนเอง
2. คุณลักษณะพื้นฐานผู้เรียนด้านผลการเรียนที่ผ่านมาเป็นเครื่องชี้วัดที่ดีประการหนึ่งของการศึกษาอิสระ หากศึกษาแบบปกติได้ไม่ดีก็เป็นการยากที่จะศึกษาแบบอิสระได้ดีเนื่องเพราะการศึกษาอิสระต้องช่วยเหลือตัวเอง ควบคุมตนเอง บังคับตนเองมากกว่าศึกษาแบบปกติ
3. สภาพแวดล้อมในการศึกษา สถานที่ใช้เพื่อการศึกษาอิสระควรเลือกให้เหมาะสมต่อกิจกรรมการศึกษาโดยอาจพิจารณาถึงความสะดวกและความยืดหยุ่นของการใช้งานเป็นสำคัญ
4. ความรู้ที่ปรึกษา ควรคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงตามบริบทของการศึกษาอิสระในแต่ละหัวข้อ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. คัดเลือกตัวแปรอิสระที่ไม่ปรากฏในงานโดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระที่คัดเลือกนั้นมีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และผลรวมต่อการศึกษาอิสระในวิชาสัมมนาการบริหารงานตำรวจของนักเรียนนายร้อยตำรวจเช่นใด
2. ศึกษาเชิงเปรียบเทียบผลของข้อมูลที่ได้ในปัจจุบันกับผลของข้อมูลที่จะได้ในอนาคตว่าความมีอิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อม และผลรวมของตัวแปรอิสระจะมีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่และอย่างไร
3. ศึกษาโดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นตัวขับเคลื่อนข้อมูลเนื่องจากเนื้อหาสาระที่ได้จะเป็นไปในลักษณะที่กว้างหรือในเชิงลึก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยสำเร็จลุล่วงดี ขอขอบคุณ ศ.ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ รศ.ดร.กรรณิการ์ สุขเกษม ที่มอบความรู้วิจัย ขอขอบคุณ พล.ต.อ.พรชัย พันธุ์วัฒนา บิดาผู้ให้การสนับสนุนปัจจัยสี่ ขอขอบคุณ พล.ต.ท. สมชาย พ์ชรอินโต และ ศ.พล.ต.ต.ดร.วีรพล กุลบุตร ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ร่วมมือให้ข้อมูล และขอขอบคุณวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่มอบพื้นที่ให้เผยแพร่บทความวิจัยออกสู่สาธารณะ

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ สุขเกษม, และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). *คู่มือการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ATLAS.ti สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- กองบัญชาการการศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์การศึกษานักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. (2561). *หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการตำรวจ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561*. นครปฐม: โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). *การสร้างมาตรฐานวัดสำหรับการวิจัยที่ถูกต้องและได้มาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2555). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2554). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- Benedict, E.M., De Jong, M.G., & Baumgartner, H. (2010). Socially desirable response tendencies in survey research. *Journal of Marketing Research*, 47(2), 199-214.
- Creswell, J.W. (2014). *Research and design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (4thed.). New Delhi: Thousand Oaks Press.
- Croson, R., & Gneezy, U. (2009). Gender differences in preferences. *Journal of Economic Literature*, 47(2), 1-27.
- Ernst, J., & Erickson, D.M. (2018). Environmental education professional development for teachers: A study of the impact and influence of mentoring. *The Journal of Environmental Education*, 49(3).
- Friesen, P., Kearns, L., & Redman, D. (2017). Rethinking the Belmont report?. *The American Journal of Bioethics*, 17(7), 15-21.
- Gogtay, N.J., & Thatte, U.M. (2017). Principles of correlation analysis. *Journal of the Association of Psysicians of India*, 65, 78-81.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Education Research*, 77(1), 16-31.
- Litzler, M.F. (2014). Student satisfaction with using independent study logs as part of English classes. *Theory and Practice in Language Studies*, 4(8), 1527-1535.

- Mckendry, S., & Boyd, V. (2012). Defining the “Independent Learner” in UK higher education: Staff and students’ understanding of the concept. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 24(2), 209-220.
- Palinkas, L.A., Horwitz, S.M., Green, C.A., Wisdom, J.P., Duan, N, & Hoagwood, K. (2015). Purposeful sampling for qualitative data collection and analysis in mixed method implementation research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health*, 42(5), 533–544.
- Peeters, M.J., Beltyukova, S.A., & Martin, B.A. (2013). Educational testing and validity of conclusions in the scholarship of teaching and learning. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 77(9), 186.
- Red’ko, L., Yuzhakova, M., & Yanushevskaya, M. (2015). Creative independent learning for developing students professional competencies. *Social and Behavioral Sciences*, 24, 319–324.
- Resch, J., Driscoll, A., McCaffrey, N., Brown, C., Ferrara, M.S., & Macciocchi, S. (2013). ImPact test-retest reliability: Reliably unreliable?. *Journal of Athletic Training*, 48(4), 506-511.
- Ryu, E. (2013). Factorial invariance in multilevel confirmatory factor analysis. *British Journal of Mathematical & Statistical Psychology*, 67(1), 172-194.
- Schindel, A., & Tolbert, S. (2017). Critical caring for people and place. *The Journal of Environmental Education*, 48(2), 26-34.

คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอเชิญส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์

วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์
และการสื่อสาร

เปิดรับบทความ สาขาวิชา

สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการสื่อสาร (นิเทศศาสตร์)
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการ
สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง สาขาวิชาตำรวจศาสตร์
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาวิชาศิลปศาสตร์
สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา สาขาวิชาครุศาสตร์

ติดต่อสอบถาม
(ในวันและเวลาราชการ)

☎ 080-9500259

@ journalofcommarts@rbru.ac.th

🌐 www2.rbru.ac.th/departement/journal

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความเพื่อตีพิมพ์ ในวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร

คุณลักษณะของบทความ :

1. เป็นบทความวิจัยหรือบทความวิชาการในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาครุศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาตำรวจศาสตร์ และสาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา
2. บทความที่เสนอเพื่อขอตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยเสนอขอตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในเอกสารวารสารฉบับอื่น ๆ มาก่อน หรือไม่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาจากแหล่งตีพิมพ์อื่น
3. กรณีที่เป็นผลงานร่วมกัน ผู้นิพนธ์จะต้องแนบหนังสือยินยอมให้เผยแพร่ผลงานจากผู้นิพนธ์ร่วม
4. รูปแบบการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ ควรเขียนเชิงพรรณนาความ หากเป็นบทความที่มาจากงานวิจัยต้องเป็นการเขียนใหม่ โดยนำประเด็นสำคัญมานำเสนอ และใช้รูปแบบการเขียนที่ไม่ใช่เป็นการคัดและย่องานวิจัย
5. บทความผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ/หรือการอ่านเพื่อปรับแก้ไขจากบรรณาธิการ หรือบรรณาธิการรับเชิญ ตามกำหนดเวลาของกองบรรณาธิการ
6. การส่งต้นฉบับเนื้อหาผู้นิพนธ์จะต้องส่งไฟล์ต้นฉบับ ดังนี้
 - 6.1 เนื้อหาจัดพิมพ์ด้วยอักษร Thai Sarabun New ขนาด 16 pt หัวเรื่อง และชื่อผู้แต่งใช้ตัวหนา Tab stops 0.5 นิ้ว
 - 6.2 ความยาวไม่เกิน 15 หน้า ขนาด A4 พร้อมจัดเรียงภาพประกอบลงในไฟล์ Microsoft Word
 - 6.3 การส่งไฟล์ภาพประกอบให้ปรับโหมดไฟล์ภาพเป็นขาวดำ ความละเอียดไฟล์ภาพอย่างต่ำ 300 dpi โดย ขนาดของไฟล์ภาพไม่ควรเกิน 1M
 - 6.4 บันทึกต้นฉบับเป็นเอกสารนามสกุลไฟล์ .docx และ .pdf **ทั้งแบบระบุชื่อผู้นิพนธ์และไม่ระบุชื่อผู้นิพนธ์** (ในกรณีไม่ได้ส่งผ่านระบบ ThaiJO)
 - 6.5 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ก่อนการจัดส่งต้นฉบับ

7. บทความต้องระบุตามหัวข้อที่กำหนดดังต่อไปนี้

บทความวิจัย	บทความวิชาการ
1. ชื่อเรื่องภาษาไทย จัดแบบ Center text 2. ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ จัดแบบ Center text 3. ชื่อผู้แต่งภาษาไทย (สังกัด ที่อยู่, เบอร์ติดต่อ, อีเมล) จัดแบบ Align right 4. ชื่อผู้แต่งภาษาอังกฤษ (สังกัด ที่อยู่, เบอร์ติดต่อ, อีเมล) จัดแบบAlign right 5. บทคัดย่อเนื้อความจัดแบบ Thai distributed 6. Abstract เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 7. ที่มาและความสำคัญ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 8. วัตถุประสงค์ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 9. นิยามศัพท์เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 10. ขอบเขตของการวิจัย เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 11. แนวคิดและทฤษฎี เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 12. วิธีการศึกษา เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 13. ผลการศึกษา เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 14. อภิปรายผล เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 15. ข้อเสนอแนะ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 16. บรรณานุกรม จัดตามรูปแบบ APA (ดูเพิ่มเติมได้ที่ http://www2.rbru.ac.th/department/journal/doc/APA.pdf)	1. ชื่อเรื่องภาษาไทย จัดแบบ Center text 2. ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ จัดแบบ Center text 3. ชื่อผู้แต่งภาษาไทย (สังกัด ที่อยู่, เบอร์ติดต่อ, อีเมล) จัดแบบ Align right 4. ชื่อผู้แต่งภาษาอังกฤษ (สังกัด ที่อยู่, เบอร์ติดต่อ, อีเมล) จัดแบบAlign right 5. บทคัดย่อเนื้อความจัดแบบ Thai distributed 6. Abstract เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 7. ที่มาและความสำคัญ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 8. วัตถุประสงค์ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 9. แนวคิดและทฤษฎี เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 10. บทวิเคราะห์ องค์ความรู้ใหม่ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 11. อภิปรายผล เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 12. ข้อเสนอแนะ เนื้อความจัดแบบ Thai distributed 13. บทส่งท้าย เนื้อความจัดตาม Thai distributed 14. บรรณานุกรม จัดตามรูปแบบ APA (ดูเพิ่มเติมได้ที่ http://www2.rbru.ac.th/department/journal/doc/APA.pdf)

8. หากผู้เขียนใช้นามแฝงกรุณาแจ้งชื่อและนามสกุลจริง พร้อมทั้งที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้

9. แบบใบสมัครขอส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสารพร้อมบทความ (ในกรณีไม่ได้ส่งผ่านระบบ ThaiJO)

ประกาศเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ :

เนื้อหาและข้อมูลในบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร ถือเป็นข้อคิดเห็นและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความโดยตรง ทั้งนี้ บทความ ข้อมูล เนื้อหา รูปภาพ ฯลฯ ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอกบทความเพื่อการศึกษา แต่ให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

หมายเหตุ : สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองบรรณาธิการวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000

โทรศัพท์ : 0809500259, 0992579697

โทรสาร : 039-471-063

อีเมล : journalofcommarts@rbru.ac.th

เว็บไซต์ : www2.rbru.ac.th/departement/journal/

www.tci-thaijo.org/index.php/ISSC

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี
22000